

ΕΘΝΙΚΗ FACTORS

Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως την 31 Δεκεμβρίου 2018

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Αθήνα, Ιούνιος 2019

Πίνακας Περιεχομένων

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης	3	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Απαιτήσεις κατά πελατών	40
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	11	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	41
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.....	14	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	42
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	15	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις	43
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	16	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	44
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	17	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	44
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες.....	18	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Εκδοθείσες ομολογίες	44
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	18	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Υποχρεώσεις προς πελάτες.....	45
2.1 Βάση παρουσίασης	18	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	45
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	19	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Λοιπά στοιχεία παθητικού.....	46
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	21	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	46
2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.....	25	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Αποθεματικά	47
2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	25	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Αποτελέσματα εις νέον.....	47
2.6 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων κατά ΔΠΧΑ 9.....	26	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	47
2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων κατά ΔΛΠ 39	30	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	47
2.8 Αποαναγνώριση	31	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	48
2.9 Συμψηφισμός	32	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Διαχείριση κινδύνων.....	49
2.10 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα	32	27.1 Πιστωτικός κίνδυνος	49
2.11 Έσοδα / έξοδα προμηθειών.....	32	27.2 Κίνδυνος αγοράς	52
2.12 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	32	27.3 Κίνδυνος ρευστότητας	54
2.13 Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	33	27.4 Λειτουργικός κίνδυνος.....	55
2.14 Μισθώσεις	33	27.5 Κεφαλαιακή επάρκεια	56
2.15 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Αμοιβές ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	56
2.16 Προβλέψεις	33	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών	56
2.17 Παροχές προς εργαζομένους.....	33	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Γεγονότα μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	58
2.18 Φόροι	34	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018.....	58
2.19 Υποχρεώσεις από εκδοθείσες ομολογίες και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	34	31.1 Επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9	58
2.20 Μετοχικό κεφάλαιο	35		
2.21 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	35		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	35		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Καθαρά έσοδα από τόκους	37		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Καθαρά έσοδα από προμήθειες.....	37		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	37		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	38		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	38		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Φόρος εισοδήματος	38		
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	39		

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας ΕΘΝΙΚΗ FACTORS Α.Ε. επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων χρήσεως 2018

Σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό της Εταιρείας, παρουσιάζεται κατωτέρω η δραστηριότητά της, κατά την δέκατη εταιρική χρήση, από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομική θέση και συνολικά έσοδα της Εταιρείας

Οι δραστηριότητες της Εταιρείας για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018 επικεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο στη διεύρυνση του χαρτοφυλακίου, στην ενίσχυση στρατηγικών συνεργασιών, καθώς και στην περαιτέρω ενδυνάμωση των συνεργειών με τη μητρική Τράπεζα, διατηρώντας παράλληλα σε χαμηλά επίπεδα τα ποσοστά μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων. Με γνώμονα την αδιάλειπτη στήριξη των επιχειρήσεων όσον αφορά την ενίσχυση της ρευστότητας τους η Εταιρεία συνέχισε την προσπάθεια της για παροχή εξειδικευμένων χρηματοδοτικών λύσεων προσαρμοζόμενων στις ανάγκες του κάθε πελάτη σε συνδυασμό με υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησής του.

Η Εταιρεία την 31 Δεκεμβρίου 2018 διατηρούσε απαιτήσεις κατά πελατών η αξία των οποίων μετά από προβλέψεις ανερχόταν σε €428.459,1 χιλ. σημειώνοντας αύξηση 28,9% σε σχέση με τα αντίστοιχα υπόλοιπα της χρήσης του 2017 που ανήλθαν σε €332.434,5 χιλ. Το ύψος των διαχειριζόμενων απαιτήσεων ανήλθε σε €2.710.765,6 χιλ. έναντι €2.235.200,8 χιλ. του 2017 σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 21,3%. Τα κέρδη προ φόρων της Εταιρείας διαμορφώθηκαν σε €12.785,4 χιλ. έναντι €11.676,0 χιλ. του 2017 (αύξηση 9,5%), ενώ τα κέρδη περιόδου 2018 ανήλθαν σε €9.692,7 χιλ. έναντι €8.277,9 χιλ. του 2017 (αύξηση 17,1%), γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στη διεύρυνση των εργασιών σε σύγκριση με την προηγούμενη χρήση.

Η κεφαλαιακή επάρκεια της Εταιρείας εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία είναι υπεύθυνη για τη συγκέντρωση απαιτούμενων στοιχείων με βάση την ΠΔΤΕ 2640/18.01.2011 (η οποία έχει αντικατασταθεί από την ΠΔΤΕ 2651/20.1.2012). Ο υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας, από την 1η Ιανουαρίου 2010, για τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, πραγματοποιείται με βάση το εποπτικό πλαίσιο της Βασιλείας II.

Κατά τη χρήση του 2018 ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας βασικών και συνολικών ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας διαμορφώθηκε στο 20,56% έναντι 26,09% της χρήσης του 2017.

Κατά την δέκατη εταιρική χρήση η Εταιρεία διενήργησε προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου οι οποίες ανήλθαν στο ποσό των €616,8 χιλ., έναντι ποσού €94,1 χιλ. της προηγούμενης χρήσης του 2017. Το συνολικό ύψος των διαμορφούμενων προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ανέρχεται πλέον σε €5.407,4 χιλ. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι σχηματισθείσες προβλέψεις κατά πελατών απεικονίζουν σωστά την πραγματικότητα κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Για τη χρήση του 2018 τα καθαρά έσοδα από τόκους ποσού ανήλθαν σε €10.956,2 χιλ., έναντι €9.714,6 χιλ. του 2017 σημειώνοντας αύξηση κατά 12,8%, ενώ τα καθαρά έσοδα από προμήθειες διαμορφώθηκαν σε €4.644,9 χιλ. έναντι €4.095,0 χιλ. του 2017 παρουσιάζοντας αύξηση της τάξεως του 13,4%, αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική ανάπτυξη των εργασιών που πραγματοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2018. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω το σύνολο των καθαρών λειτουργικών εσόδων ανήλθε σε €15.590,4 χιλ. έναντι €13.808,7 χιλ. του 2017 παρουσιάζοντας αύξηση κατά 12,9%. Το σύνολο των λειτουργικών εξόδων, ανήλθε σε €2.188,2 χιλ. (αύξηση 7,4%) εκ των οποίων ποσό €973,5 χιλ. (αύξηση 0,4%) αφορούσε σε αμοιβές και έξοδα προσωπικού, ενώ το υπόλοιπο ποσό των εξόδων, ύψους €1.214,8 χιλ. (αύξηση 13,6%) αφορούσε σε λοιπά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα (ενοίκια γραφείων, έξοδα προβολής και διαφήμισης, αμοιβές τρίτων και αποσβέσεις άυλων και ενσώματων παγίων στοιχείων). Ως εκ τούτου, ο δείκτης συνολικών εξόδων, εκτός των προβλέψεων απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, προς το σύνολο των καθαρών λειτουργικών εσόδων διαμορφώθηκε σε 14,0% έναντι 14,8% της χρήσης του 2017.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία ως 100,0% θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. διατηρεί σημαντικό ύψος συνέργειες με την μητρική Τράπεζα και άλλες εταιρείες του Ομίλου. Οι συγκεκριμένες συνέργειες αναπτύσσονται κυρίως α) σε επίπεδο άντλησης κεφαλαίων της Εταιρείας για τη διενέργεια χρηματοδοτήσεων σε πελάτες, β) σε επίπεδο συνεργειών τόσο για την προσέλκυση πελατείας όσο και για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου αυτών και γ) σε επίπεδο λειτουργιών. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία συναρτά σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργίες της με τη στρατηγική της μητρικής Τράπεζας.

Την 31 Μαρτίου 2019, η χρηματοδότηση της μητρικής Τράπεζας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανήλθε σε €2,25 δισ. και παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2018, έπειτα από τη σημαντική μείωση το 2017 της έκθεσής της στο Ευρωσύστημα συνολικά, (ΕΚΤ και Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας («ELA»)), εξαλείφοντας ολοσχερώς την εξάρτησή της από το μηχανισμό ELA. Επιπρόσθετα, την 31 Μαρτίου 2019, η μητρική Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (repos) ύψους €2,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αξίας σε μετρητά ύψους €10,1 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από το Ευρωσύστημα.

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα ενισχύθηκε περαιτέρω το 2018, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 1,9% ετησίως – ο ισχυρότερος ρυθμός των τελευταίων 11 ετών – μετά την ανάκαμψή του το 2017, όταν το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,4% ετησίως για πρώτη φορά από το 2014. Βασική κινητήρια δύναμη της αύξησης του ΑΕΠ το 2018 ήταν η σημαντική ενίσχυση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (+8,8% ετησίως σε όρους σταθερών τιμών), η οποία υπεραντιστάθμισε την αύξηση των συνολικών εισαγωγών κατά 2,9% ετησίως, με τις καθαρές εξαγωγές να συνεισφέρουν 1,8 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ. Η σχετικά σταθερή ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,0% ετησίως το 2018 από 0,9% ετησίως το 2017, αποτέλεσε το δεύτερο πυλώνα ανάπτυξης (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019). Ωστόσο, οι επενδυτικές δαπάνες σημείωσαν μια σημαντική και απρόσμενη, σε γενικές γραμμές, κάμψη ύψους 12,0% ετησίως το 2018, κατόπιν μιας υγιούς ετήσιας μεταβολής κατά μέσο όρο 7,0% τα έτη 2016-2017. Η μείωση στις επενδύσεις που έφτασε το 27,2% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2018, οφείλεται στη συρρίκνωση των επενδύσεων σε κατασκευές εκτός κατοικιών (-36,5% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2018), η οποία αντανakλούσε τη μετακύλιση της έντονης αρνητικής επίδρασης του 3ου τριμήνου στο 4ο τρίμηνο του 2018. Η αντίστοιχη έντονα αρνητική επίδραση σε ετήσια βάση εκπορεύεται από τη στατιστική αναταξινόμηση, στο 2ο εξάμηνο του 2017, της επενδυτικής δαπάνης για κατασκευές εκτός κατοικιών, οι οποίες ως ημιτελείς καταγράφονταν αρχικά στα αποθέματα (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά επενδυτικό αγαθό, Αλυσωτοί δείκτες όγκου έτους αναφοράς 2010, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019).

Η αξιοσημείωτη βελτίωση που παρατηρείται σε δείκτες συγκυρίας και σε πρόδρομους δείκτες επιχειρηματικής δραστηριότητας το 2ο εξάμηνο του 2018 και τις αρχές του 2019 (όπως αναφέρεται στη συνέχεια), σε συνδυασμό με τη δυναμική θετική επίπτωση στον ετήσιο ρυθμό αύξησης των επενδύσεων – από τη σύγκριση, σε ετήσια βάση, της προαναφερθείσας συρρίκνωσης της επενδυτικής δραστηριότητας το 2018 με το 2019 – καθώς και μετακύλισης του αδιάθετου υπολοίπου του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων από το 2018 στο 2019, εκτιμάται ότι θα υποστηρίξουν μια αύξηση της επενδυτικής δαπάνης το 2019. Οι ανωτέρω παράγοντες αναμένεται επίσης να αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις που ενδεχομένως να έχει στις εξαγωγές αγαθών και τον τουρισμό, η αναμενόμενη επιβράδυνση των οικονομικών της Ευρωζώνης και η συνηθισμένη διστακτικότητα που περιβάλλει τις επενδυτικές αποφάσεις σε περίοδο εκλογικών αναμετρήσεων.

Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,6% ετησίως το 2018 (με ελαφρώς υψηλότερο ρυθμό σε σχέση με το 2017, Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019), υποδεικνύοντας μια σχετικά ήπια προσαρμογή του επιπέδου των εγχώριων τιμών στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας. Αντιστοίχως, ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 0,6% ετησίως το σύνολο του 2018, παρά τη σημαντική αύξηση των τιμών του πετρελαίου (25,4% ετησίως, την ίδια περίοδο), ενώ ο δομικός πληθωρισμός (που εξαιρεί την επίπτωση των τιμών της ενέργειας και των νωπών οπωροκηπευτικών) σταθεροποιήθηκε το 2018 (0,1% ετησίως), καταδεικνύοντας, μεταξύ άλλων, τη διατηρήσιμη προσαρμογή στο σκέλος του κόστους και τη συγκρατημένη τιμολογιακή πολιτική που εξακολουθούν να έχουν οι επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά. Παρόμοιες τάσεις ακολούθησε ο δείκτης τιμών καταναλωτή και ο δομικός πληθωρισμός την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2019 (αυξήσεις 0,5% σε ετήσια βάση και 0,1% σε ετήσια βάση, αντίστοιχα, πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2019, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Φεβρουάριος 2019 και Βάση Δεδομένων Ομοσπονδιακής Τράπεζας του St. Louis).

Η βελτίωση ενός σημαντικού αριθμού δεικτών συγκυρίας και οικονομικού κλίματος στο 2ο εξάμηνο του 2018 και το τετράμηνο του 2019 υποδηλώνει ότι η οικονομική δραστηριότητα πρόκειται να επιταχυνθεί περαιτέρω το 1ο εξάμηνο του 2019. Σε αυτό το πλαίσιο, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση («PMI») παρέμεινε σε επίπεδο αρκετά υψηλότερο του 50 για 21ο συνεχή μήνα και έκλεισε στις 54,2 μονάδες το Φεβρουάριο του 2019 από 54,1, κατά μέσο όρο, το 2018, ενώ ο βαθμός χρησιμοποίησης δυναμικού στην ελληνική βιομηχανία ανήλθε στο 71,5 το Δεκέμβριο 2018 και στο 70,2 το δίμηνο του 2019, προσεγγίζοντας το μέσο όρο 25 ετών, κατόπιν παρατεταμένης περιόδου χαμηλής χρήσης παραγωγικού κεφαλαίου (Πηγή: ΕΛ. Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2019 και Markit Economics, Δελτία Τύπου, Ιανουάριος 2018-Φεβρουάριος 2019). Επιπλέον, η καταναλωτική εμπιστοσύνη διατήρησε την ανοδική τάση κατά το 2018 και το δίμηνο του 2019 – φτάνοντας σε 9ετές υψηλό τον Ιανουάριο του 2019 – και προοιωνίζοντας μια περαιτέρω ενίσχυση στην εγχώρια ζήτηση το 1ο εξάμηνο του 2019. Στην πραγματικότητα, η εκτίμηση των νοικοκυριών για την γενική οικονομική κατάσταση και η προθυμία τους να υλοποιήσουν αγορές μεγάλης αξίας κατά το 2019 έδειξαν μια αξιοσημείωτη βελτίωση το 4ο τρίμηνο του 2018, με τους σχετικούς υποδείκτες του δείκτη της έρευνας καταναλωτών να αυξάνονται σε προ-κρίσης επίπεδα (Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνες για τις Επιχειρήσεις και τους Καταναλωτές, Φεβρουάριος 2019). Οι ανωτέρω τάσεις αναμένεται να ενισχυθούν: α) από τη θετική επίδραση της συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών της ελληνικής αγοράς εργασίας στο διαθέσιμο εισόδημα και την αύξηση στο ωρομίσθιο, μέσω της νομοθετημένης αύξησης του εθνικού κατώτατου μισθού (+11,0% από το

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Φεβρουάριο 2019) και της σύναψης των νέων συλλογικών συμβάσεων σε συγκεκριμένους κλάδους, και β) το μειωμένο κίνδυνο της χώρας, που αντανάκλαται στη σταδιακή βελτίωση των αποτιμήσεων του κρατικού χρέους, δεδομένης της αυξημένης δημοσιονομικής αξιοπιστίας και της εφαρμογής μιας νέας δέσμης μέτρων ελάφρυνσης του χρέους.

Ως εκ τούτου, ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί στο +2,3%, σε ετήσια βάση, κατά μέσο όρο, το 2019, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ») και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Πηγή: ΔΝΤ, Έκθεση χώρας αριθ. 19/73 – Ελλάδα, Πρώτος κύκλος μεταμνημονιακού διαλόγου, Μάρτιος 2019 και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας – Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019). Ωστόσο, η ανάκαμψη εξακολουθεί να είναι ευάλωτη σε αρνητικές εξελίξεις που συνδέονται, μεταξύ άλλων, με τη σταθερά έντονη δημοσιονομική προσπάθεια για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων, τη σταδιακή βελτίωση των εγχώριων συνθηκών ρευστότητας και την ακόμα ευάλωτη οικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων και νοικοκυριών, μετά την πολυετή κρίση. Δυσμενείς εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση των εξαγωγών ή επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών και νομισματικών συνθηκών διεθνώς θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στις οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της Ανάλυσης Βιωσιμότητας Χρέους της 27ης Φεβρουαρίου 2019 – που ενσωματώνουν την εκτιμώμενη επίπτωση των μεσοπρόθεσμων μέτρων (Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας για την Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019) – ο λόγος του χρέους ως προς το ΑΕΠ σε μακροχρόνιο ορίζοντα προβλέπεται να βελτιωθεί σημαντικά με την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων ελάφρυνσης, τα οποία συμφωνήθηκαν στο Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018. Το ακαθάριστο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 112,4% του ΑΕΠ το 2040 και στο 87,6% του ΑΕΠ το 2060 (ή περίπου 40,0% του ΑΕΠ χαμηλότερο από την αντίστοιχη εκτίμηση, στην περίπτωση που δεν εφαρμοστούν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα μέχρι το 2060), ενώ εκτιμάται ότι οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες θα διατηρηθούν χαμηλότερα από τα συμφωνηθέντα όρια των 15,0% και 20,0% του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, αντίστοιχα. Ωστόσο, η εξέλιξη στις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες στο μακροχρόνιο ορίζοντα (μετά το 2032) παραμένει ευαίσθητη στις μακροοικονομικές συνθήκες, ιδίως στην αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ. Για αυτό το λόγο, το Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018 ανέφερε πως οι επίσημοι πιστωτές δεσμεύονται να επανεξετάσουν τη βιωσιμότητα του χρέους της Ελλάδας στο μέλλον και να εφαρμόσουν πρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης, εάν αυτό χρειαστεί (Πηγή: Ανακοίνωση Eurogroup, 22 Ιουνίου 2018 και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Συμμόρφωσης, ΕΜΣ, Πρόγραμμα Σταθερότητας για την Ελλάδα, τέταρτη αξιολόγηση, Ιούνιος 2018, και Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας για την Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019). Επιπροσθέτως, σε μακροχρόνιο ορίζοντα, το Eurogroup επανέλαβε τη συμφωνία του Eurogroup του Μαΐου του 2016, σχετικά με ένα μηχανισμό παρέμβασης στο χρέος που θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί στην περίπτωση ενός αναπάντεχου και ιδιαίτερα δυσμενούς σεναρίου, προκειμένου το κόστος εξυπηρέτησης χρέους να προσαρμοστεί σε πιο βιώσιμα επίπεδα αν απαιτηθεί και αποφασιστεί από το Eurogroup (Πηγή: Ανακοίνωση Eurogroup, 22 Ιουνίου 2018).

Η επικαιροποιημένη Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους που περιλαμβάνεται στην 1η έκθεση του ΔΝΤ που προκύπτει από το «πλαίσιο μεταμνημονιακού διαλόγου», επιβεβαιώνει με τη σειρά της, τη βιωσιμότητα των όρων αναχρηματοδότησης χρέους, τουλάχιστον μέχρι το 2028, το οποίο είναι και το τελευταίο έτος ανάλυσής της. Ο λόγος δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει σε καθοδική τροχιά, μειούμενος στο 153,8% το 2022 και στο 135,4% το 2028, με τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες να παραμένουν χαμηλότερα των προκαθορισμένων ορίων μεσοπρόθεσμα, δηλαδή του ορίου 15% του ΑΕΠ, καθόλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου (2019-2028). Το ΔΝΤ εκτιμά πως η βιωσιμότητα χρέους μεσοπρόθεσμα θα παραμείνει ισχυρή υπό τις "συνήθεις μακροοικονομικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων", με προσωρινές αρνητικές εξελίξεις στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, το πρωτογενές πλεόνασμα και τα επιτόκια να μη θέτουν σε σημαντικό κίνδυνο την ικανότητα της Ελλάδας να εξυπηρετήσει το χρέος της κατά τον εξεταζόμενο χρονικό ορίζοντα (Πηγή: ΔΝΤ, Έκθεση χώρας αριθ. 19/73 – Ελλάδα, Πρώτος κύκλος μεταμνημονιακού διαλόγου, Μάρτιος 2019).

Υπό αυτό το πρίσμα και λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση σχετικά με την εφαρμογή της δέσμης μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης χρέους, η δυνατότητα της Ελληνικής Δημοκρατίας για διατηρήσιμη αποκατάσταση της πρόσβασής της στις αγορές, με σκοπό τη χρηματοδότηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών της σε βιώσιμη βάση, αποτελεί κρίσιμο βήμα για την επιστροφή της χώρας στην οικονομική κανονικότητα. Προς αυτή την κατεύθυνση, σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος το 2018 και κυρίως το 1ο τρίμηνο του 2019, με την Ελληνική Δημοκρατία να προβαίνει στην έκδοση νέων ομολόγων ελληνικού δημοσίου. Πιο συγκεκριμένα, στις 8 Φεβρουαρίου 2018, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς, μέσω κοινοπρακτικής εκδόσεως, ένα νέο ομόλογο αναφοράς διάρκειας επτά ετών, αντλώντας €3,0 δισ. με απόδοση 3,5% (Πηγή: Ελληνικά Χρηματιστήρια ("ΧΑ"), Δελτίο Τύπου, "Hellenic Republic – Press points for 7year new GGB", 8 Φεβρουαρίου 2018). Στις 29 Ιανουαρίου 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς ένα νέο ομόλογο αναφοράς διάρκειας πέντε ετών, αντλώντας €2,5 δισ. με απόδοση 3,6%, με κουπόνι 3,45%, το οποίο είναι η πρώτη έκδοση που ακολούθησε την ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος (Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Ανακοίνωση έκδοσης πενταετούς ομολόγου, 1 Φεβρουαρίου 2019). Επιπροσθέτως, στις 5 Μαρτίου 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε νέο 10ετές ομόλογο – η πρώτη έκδοση 10ετούς ομολόγου από το 2010 – αντλώντας 2,5 δισ. με απόδοση 3,9% και κουπόνι 3,875% (Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Ανακοίνωση έκδοσης δεκαετούς ομολόγου, 5 Μαρτίου 2019).

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Η πρόοδος προς την ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, καθώς και η επιτυχής ολοκλήρωσή του τον Αύγουστο του 2018, σε συνδυασμό με την απόφαση από το Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018 σχετικά με την εφαρμογή επιπρόσθετων μέτρων που να διασφαλίζουν τη μεσοπρόθεσμη, τουλάχιστον, βιωσιμότητα του χρέους, συνοδεύτηκαν από τη βελτίωση των αποτιμήσεων των κρατικών χρεογράφων, η οποία, ωστόσο, παρέμεινε βραδεία μέχρι τα τέλη του 2018, κυρίως, εξαιτίας της αυξημένης μεταβλητότητας στις αναδυόμενες αγορές (κυρίως Τουρκία) αλλά και την Ιταλία το 2ο εξάμηνο του 2018. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αποδόσεις των 10ετών κρατικών ομολόγων μειώθηκαν στο 3,9%, τον Ιούλιο του 2018 από 4,4% το Δεκέμβριο του 2017, αυξήθηκαν, εντούτοις στο 4,3% το Δεκέμβριο του 2018 (Πηγή: Bloomberg). Οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων μειώθηκαν το 1ο τρίμηνο του 2019, κεφαλαιοποιώντας τη βελτίωση στις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες, η οποία επιβεβαιώθηκε από τις δύο πρώτες εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Ενισχυμένης Εποπτείας». Αυτή η βελτίωση ενισχύθηκε την ίδια περίοδο και από τη μείωση της αβεβαιότητας σχετικά με την Ιταλία και τις πιο ήπιες δηλώσεις των σημαντικότερων κεντρικών τραπεζών, αν και συνεχίζουν να εμφανίζουν υψηλή μεταβλητότητα.

Stress Test 2018

Μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου 2018, η ΕΚΤ διενήργησε άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («Stress Test») στις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τα σενάρια και τα υποδείγματα που εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («ΕΒΑ»). Τα αποτελέσματα του Stress Test 2018 δημοσιεύθηκαν την 5 Μαΐου 2018 και η ΕΚΤ δεν ζήτησε από την μητρική Τράπεζα την υποβολή πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η διοίκηση της μητρικής Τράπεζας έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα όσον αφορά στη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) τη χαμηλή χρηματοδότηση της από την ΕΚΤ και την τρέχουσα πρόσβασή της στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής της επάρκειας κατά την 31 Μαρτίου 2019, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες «Εποπτικού Ελέγχου και Διαδικασίας Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”», ακόμα και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, (γ) τα αποτελέσματα του Stress Test 2018, βάσει των οποίων δεν προκύπτει ανάγκη για κατάρτιση πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης και (δ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες.

Λόγω του γεγονότος ότι η μητρική Τράπεζα συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας η διοίκηση πιστεύει ότι η Εταιρεία είναι σε θέση να υποστηρίξει τα επιχειρηματικά της σχέδια κατά την τρέχουσα διαχειριστική χρήση (2019) και για το λόγο αυτό συνέταξε τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

Μετάβαση στο Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

Από την 1 Ιανουαρίου 2018, τέθηκε σε εφαρμογή το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», το οποίο αντικαθιστά το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο («ΔΛΠ») 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση». Το ΔΠΧΑ 9 επιφέρει αλλαγές που αφορούν α) στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων και β) στην απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Η Εταιρεία, στο πλαίσιο συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις του νέου Προτύπου, ακολούθησε το πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9 («το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9») της μητρικής Τράπεζας προκειμένου να διασφαλίσει την έγκαιρη και υψηλής ποιότητας εφαρμογή, σύμφωνα με το Πρότυπο και τις επιπρόσθετες κατευθύνσεις που έχουν εκδοθεί από εποπτικούς φορείς έως σήμερα. Το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9 υλοποιήθηκε από τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, Δομής και Ελέγχου Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και Διοικητικής Πληροφόρησης και Πληροφορικής της μητρικής Τράπεζας και εποπτεύονταν από Συντονιστική Επιτροπή του έργου που είχε επίσης οριστεί από την μητρική Τράπεζα. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελούνταν από τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο (Πρόεδρος), τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών (CFO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων (CRO), τον Γενικό Διευθυντή Λειτουργικής Στήριξης (COO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Διαθεσίμων & Χρηματαγοράς (Treasurer) και τους Γενικούς Διευθυντές Λιανικής Τραπεζικής, Εταιρικής Τραπεζικής, Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Διεθνών Δραστηριοτήτων της μητρικής Τράπεζας. Συστάθηκε κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Έργου (Project Management Office – PMO) με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9 και ορίστηκε Διαχειριστής του Έργου. Επιπλέον, διορίστηκαν εμπειρογνώμονες προκειμένου να συνδράμουν στην ανάπτυξη μοντέλων προσδιορισμού παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής Τράπεζας ενημερώνονταν τακτικά από τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης της μητρικής Τράπεζας σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά €1.654,1 χιλ. Η επίπτωση αυτή οφείλεται στις αλλαγές στον υπολογισμό των προβλέψεων απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου οι οποίες θα αυξηθούν κατά €2.329,7 χιλ. Η αρνητική επίδραση στα ίδια κεφάλαια μειώθηκε λόγω της αναγνώρισης επί της ως άνω πρόβλεψης σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού €675,7 χιλ. Οι λογιστικές πολιτικές καθώς και οι σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόστηκαν από την Εταιρεία προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 κατά τη μετάβαση, παρατίθενται στις Σημειώσεις 2 και 3 αντίστοιχα.

Με την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών διατάξεων για το 2018, η επίπτωση στο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας βασικών και συνολικών ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2017, ανήλθε σε 81 μ.β. και διαμορφώθηκε σε 25,28%.

Οι ανωτέρω εκτιμήσεις της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 βασίζονται σε λογιστικές πολιτικές, παραδοχές και εκτιμήσεις, οι οποίες βασίστηκαν εξ ολοκλήρου στις αντίστοιχες λογιστικές πολιτικές, παραδοχές και εκτιμήσεις, της μητρικής Τράπεζας και περιλαμβάνονται στις Σημειώσεις 2 και 3 στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018. Για περαιτέρω λεπτομέρειες βλ. Σημείωση 31.

Ενέργειες της διοίκησης της Εταιρείας κατά τη χρήση του 2018 και τους πέντε πρώτους μήνες του 2019

Όπως αναφέρθηκε, κατά την δέκατη χρήση, η δραστηριότητα της Εταιρείας επικεντρώθηκε κατά κύριο λόγο στη διεύρυνση του χαρτοφυλακίου και στην ενίσχυση στρατηγικών συνεργασιών, διατηρώντας παράλληλα σε χαμηλά επίπεδα τα ποσοστά μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, τις συνέργειες με τη μητρική Τράπεζα, καθώς και τη στήριξη των επιχειρήσεων όσον αφορά την ενίσχυση της ρευστότητας και την αποτελεσματικότερη διαχείριση του κεφαλαίου κίνησής τους.

Η Εταιρεία επικεντρώνει την ανάπτυξή της στις υπηρεσίες αναγγελλόμενου Factoring με σκοπό την παροχή ρευστότητας σε πελάτες με παράλληλη διατήρηση του πιστωτικού κινδύνου σε αποδεκτά επίπεδα. Επίσης, με γνώμονα την υποστήριξη και την ενίσχυση των εξαγωγικών επιχειρήσεων, η Εταιρεία διαχειρίστηκε για τη χρήση του 2018 κύκλο εργασιών που αφορούσε εξαγωγές ύψους €496.878,3 χιλ. έναντι €286.741,5 χιλ. του 2017 σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξεως του 73,3%. Από το σύνολο του εξαγωγικού Factoring ποσό €431.108,1 χιλ. (2017: €224.951,7 χιλ.) αφορά άμεσο εξαγωγικό Factoring, ενώ ποσό €65.770,2 χιλ. (2017: €61.789,8 χιλ.) με το σύστημα των δύο πρακτόρων. Τέλος, από τον συνολικό διαχειριζόμενο κύκλο εργασιών, οι εργασίες που αφορούν σε υπηρεσίες αντίστροφου (Reverse) Factoring ανήλθαν σε €126.316,2 χιλ. έναντι €112.257,7 χιλ. του 2017 ενισχυόμενες κατά 12,5%.

Η Εταιρεία από τους πρώτους μήνες του 2015 έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει διαδικασία λεπτομερούς τιμολόγησης της επιχειρηματικής πελατείας της και επεξεργάζεται τη βελτιστοποίηση αυτής.

Εντός της χρήσης του 2018 διενεργήθηκε από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου – Επιθεώρησης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. & του Ομίλου, Χρηματοοικονομικός έλεγχος και έλεγχος σε θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Τα ευρήματα του συνόλου των ελέγχων και επιελέγχων καθώς και η πορεία τακτοποίησης του συνόλου των ευρημάτων γνωστοποιούνται περιοδικά στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

Σημειώνεται ότι από το Νοέμβριο του 2009 η Εταιρεία αποτελεί ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης Πρακτόρων Επιχειρηματικών Απαιτήσεων και εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτής. Επίσης, από το 2009 αποτελεί μέλος του Διεθνούς Οργανισμού “Factors Chain International” “FCI” που αριθμεί παραπάνω από 400 μέλη σε 90 χώρες.

Εξέλιξη της αγοράς

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Ένωσης Factoring ο συνολικός διαχειριζόμενος κύκλος εργασιών ανήλθε το 2018 σε €14,6 δισ. έναντι €13,1 δισ. το 2017 σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξεως του 11,5%. Σύμφωνα επίσης με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό “EU Federation for the Factoring and Commercial Finance Industry” “EUF” το 2018 ο συνολικός διαχειριζόμενος κύκλος εργασιών Factoring στην Ελλάδα ανήλθε περίπου στο 7,7% του ΑΕΠ αυξημένος κατά 0,3% σε σύγκριση με το 2017. Οι σταθεροποιητικές τάσεις της αγοράς αντανακλούν την καθιέρωση του Factoring στη συνείδηση της επιχειρηματικής πελατείας αλλά και των τραπεζικών ομίλων ως χρηματοοικονομικό εργαλείο παροχής συνεχούς ρευστότητας και αξιοποίησης στοιχείων ενεργητικού. Τέλος, το 2018 το μερίδιο αγοράς της Εταιρείας διαμορφώθηκε στο 18,5% (2017: 17,0%).

Σε διεθνές επίπεδο σύμφωνα με τα στοιχεία της “FCI” η παγκόσμια αγορά, σημείωσε το 2018 αύξηση της τάξεως του 5,0%, όσον αφορά το διαχειριζόμενο κύκλο εργασιών, σε σχέση με το 2017 και διαμορφώθηκε περίπου στα επίπεδα των €2,7 τρισ., ενώ σύμφωνα με στοιχεία του “EUF” η ευρωπαϊκή αγορά ανήλθε σε €1,7 τρισ. σημειώνοντας αύξηση 6,2% σε σύγκριση με το 2017. Σημαντικό στοιχείο ωστόσο αποτελεί ο μέσος όρος διεύθυνσης του Factoring στο σύνολο του ευρωπαϊκού ΑΕΠ που ανέρχεται περίπου σε 10,9%, έναντι 10,5% του 2017 καταδεικνύοντας την αυξανόμενη τάση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και τις θετικές προοπτικές για τη χώρα μας.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Σημαντικά γεγονότα μετά την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018

Την 24 Απριλίου 2019 ψηφίστηκε ο ν.4607 και στο άρθρο 63 αυτού προβλέπεται η επιβολή εισφοράς του άρθρου 1 του ν. 128/1975 (Α'178) στις πάσης φύσης χορηγήσεις πιστώσεων των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος του ανωτέρω νόμου καθορίστηκε η 1 Μαΐου 2019.

Διαχείριση Κινδύνων

Η Εταιρεία ακολουθεί τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. Ο Όμιλος, ως οργανισμός που δραστηριοποιείται σε ένα ταχύτατα αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του σε τραπεζικούς κινδύνους και την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισής τους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αυτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσης του Ομίλου να επιδιώκει σταθερά υψηλές αποδόσεις για τους μετόχους του.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με την Εταιρεία. Η Εθνική Factors Α.Ε. έχει συγκεντρώσει πιστωτικού κινδύνου όσον αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τις απαιτήσεις κατά πελατών της, που προέρχονται από συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρεία. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων διενεργείται σε συνεργασία με τη μητρική Τράπεζα στο πλαίσιο και της συμβατικής ανάθεσης διαχείρισης κινδύνων. Κάθε μία από τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία και την Τράπεζα, συντονίζεται κεντρικά από τη Διεύθυνση Ελέγχου και Δομής Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- Κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που στοχοθετείται, των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της χρηματοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- Τεκμηριωμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων.
- Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων.
- Συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Οι εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.
- Ανεξάρτητη αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα/υποδείγματα διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Λειτουργικός κίνδυνος

Ορίζεται ως ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από ανεπαρκείς ή αποτυχημένες εσωτερικές διαδικασίες, από λάθος διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού ή από καθαρά εξωτερικούς παράγοντες.

Η Εταιρεία αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα του λειτουργικού κινδύνου έχει θέσει ως στόχο τη θέσπιση και τήρηση ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισής του.

Η Εταιρεία έχει αναθέσει συμβατικά στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. και ειδικότερα τις σχετικές με τη διαχείριση του εν λόγω κινδύνου αρμοδιότητες. Ήδη από το 2010, η Εταιρεία έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισής του λειτουργικού κινδύνου, με γνώμονα την πλήρωση των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων υιοθέτησης της Τυποποιημένης Προσέγγισης.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Κατά τη διάρκεια του 2018, υλοποιήθηκε ο ετήσιος κύκλος εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στην Εταιρεία, μέσω της μηχανογραφικής εφαρμογής Open Pages της εταιρείας IBM Corp. Ειδικότερα, και στο πλαίσιο της εφαρμογής του εν λόγω πλαισίου έλαβαν χώρα διαδικασίες για:

- τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων μέσω της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης κινδύνων και περιβάλλοντος ελέγχου (RCSA)
- τον προσδιορισμό δράσεων άμβλυνσής τους
- τη συλλογή δεδομένων ζημιογόνων περιστατικών

Κίνδυνος ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα αποτελέσματα και το κεφάλαιο ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή καταβολές υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης των περιουσιακών στοιχείων σε αντίστοιχες διάρκειες και επιτόκια, καθώς και τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση θέσεων έγκαιρα και με εύλογους όρους.

Οι κύριες πηγές άντλησης ρευστότητας της Εταιρείας είναι μέσω έκδοσης κοινών ομολογιακών δανείων και χρήσης πίστωσης μέσω αλληλόχρεων λογαριασμών βάσει σχετικών συμβάσεων που συνάπτονται με την μητρική Τράπεζα.

Προοπτικές για το 2019

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιταχύνθηκε το 2018, με την αύξηση των καθαρών εξαγωγών και την ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) αυξήθηκε κατά 1,9% σε ετήσια βάση το 2018, καταγράφοντας τον ισχυρότερο ρυθμό σε 11 χρόνια, ενώ οι εκτιμήσεις του επίσημου τομέα (μέσος όρος των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ) προβλέπουν περαιτέρω επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ σε 2,3% το 2019 και 2,2% σε ετήσια βάση το 2020, παρά την επιβράδυνση της οικονομίας στη ζώνη του ευρώ κατά την ίδια περίοδο. Τα τελευταία στοιχεία ενός σημαντικού αριθμού δεικτών συγκυρίας και οικονομικού κλίματος υποδηλώνουν ότι αυτή η δυναμική διατηρείται τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2019.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, η δημοσίευση των δύο πρώτων εκθέσεων αξιολόγησης της προόδου της χώρας υπό το Πλαίσιο Ενισχυμένης Εποπτείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και η συσσώρευση ενός σημαντικού ταμειακού αποθέματος από το ελληνικό κράτος, το οποίο καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου για περισσότερα από 4 έτη, συνέβαλαν στην περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος. Στο πεδίο των δημοσίων οικονομικών, η Ελλάδα υπερέβη τους δημοσιονομικούς της στόχους για τρίτο συνεχές έτος το 2018, με το πρωτογενές πλεόνασμα της Γενικής Κυβέρνησης να ανέρχεται στο 4,3% του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας κατά 0,8% το στόχο του 3,5% του ΑΕΠ. Αξίζει να σημειωθεί πως η υπεραπόδοση αυτή είναι κατά 0,3% του ΑΕΠ υψηλότερη από την αξία των αναπτυξιακών μέτρων που εφαρμόζονται κατά το 2019 (0,5% του ΑΕΠ). Αυτή η μικρή δημοσιονομική χαλάρωση, σε συνδυασμό με το θετικό οικονομικό κλίμα, αναμένεται να στηρίξουν την εγχώρια ζήτηση, καθώς και τον κύκλο εργασιών των ελληνικών επιχειρήσεων στην εγχώρια αγορά το 2019.

Ωστόσο, ο ρυθμός βελτίωσης των συνθηκών ρευστότητας και η ενίσχυση της χρηματοοικονομικής θέσης του ιδιωτικού τομέα παραμένουν πολύ αδύναμα, όπως και οι επενδυτικές δαπάνες (-12,0% ετησίως το 2018), οι οποίες συνεχίζουν να εμφανίζουν υψηλή εξάρτηση από τις δημόσιες επενδύσεις. Επιπλέον, παρά τη σημαντική πρόοδο, οι οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας και οι αποτιμήσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων – που ανέκαψαν αισθητά το πρώτο 4μηνο του 2019 – παραμένουν ευάλωτες στην επιβράδυνση της οικονομίας στην Ευρωζώνη και την αυξημένη μεταβλητότητα στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Παράλληλα, η δεύτερη έκθεση αξιολόγησης της προόδου της χώρας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό το Πλαίσιο Ενισχυμένης Εποπτείας, όπως επίσης η αντίστοιχη πρώτη έκθεση επισκόπησης της πορείας της ελληνικής οικονομίας εκτός προγραμμάτων στήριξης από το ΔΝΤ, περιλαμβάνουν ορισμένες επισημάνσεις που αφορούν τη δημοσιονομική σταθερότητα και ανταγωνιστικότητα μεσοπρόθεσμα και συστήνουν τη διερεύνηση και αξιοποίηση όλων των δυνατικών λύσεων με σκοπό την ταχύτερη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, ώστε να ενισχυθεί η οικονομική ανάκαμψη της Ελλάδας τα επόμενα χρόνια.

Με την πεποίθηση ότι θα συνεχιστεί η απαιτούμενη σταθερότητα στο οικονομικό περιβάλλον η μεταβολή των εργασιών Factoring για το 2019 αναμένεται να διατηρήσει και να ενισχύσει το θετικό πρόσημο που κατέγραψε το 2018 (+11,5%). Η σταδιακή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας θα συμβάλλει θετικά και στις εργασίες Factoring. Το Factoring θα συνεχίσει να αποτελεί και το 2019 ένα δημοφιλές χρηματοοικονομικό εργαλείο ενίσχυσης ρευστότητας και ενδυνάμωσης του κεφαλαίου κίνησης. Η εγχώρια αγορά Factoring εκτιμάται ότι θα διευρυνθεί ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του συγκεκριμένου προϊόντος από μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους και σε

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

συνδυασμό με την πολιτική για την πιστωτική επέκταση των τραπεζών με στοιχεία υψηλής εξασφαλιστικής αξίας. Με βάση τις εκτιμήσεις για την πορεία της ελληνικής οικονομίας και λαμβάνοντας υπόψη τον ευρωπαϊκό μέσο όρο διείσδυσης του Factoring ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμούμε ότι ο συνολικός διαχειριζόμενος κύκλος εργασιών το 2019 θα παρουσιάσει αύξηση της τάξης του 7,0% έως 9,0%.

Στους στρατηγικούς στόχους της Εταιρείας για το 2019 περιλαμβάνονται:

1. Η διατήρηση του διαχρονικά χαμηλού ποσοστού μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
2. Η επιλεκτική διεύρυνση του χαρτοφυλακίου σε συνεργασία με τη μητρική Τράπεζα.
3. Η περαιτέρω ενίσχυση της κερδοφορίας και του μεριδίου αγοράς.
4. Η βελτίωση της αποδοτικότητας με σκοπό τη διατήρηση των λειτουργικών εξόδων σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τα έσοδα της Εταιρείας.
5. Η ενίσχυση επιχειρήσεων με εξαγωγικό προσανατολισμό και η επιλεκτική αύξηση των εργασιών αντίστροφου (Reverse) Factoring.
6. Η διατήρηση και η περαιτέρω βελτίωση της υψηλής ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε πελάτη.
7. Η συνεχής αναβάθμιση των διαδικασιών με στόχο τη βελτιστοποίηση των μεθόδων παρακολούθησης και ελαχιστοποίησης των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων.
8. Η επένδυση σε εξελιγμένες μηχανογραφικές εφαρμογές και λειτουργίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση του λειτουργικού κόστους και των λειτουργικών κινδύνων.
9. Η υιοθέτηση ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού προγράμματος για το απασχολούμενο προσωπικό.

Μερισματική πολιτική και διάθεση κερδών

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού ύψους €484,6 χιλ. σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 και τη διανομή μερίσματος ποσού €6.700 χιλ. από τα κέρδη της κλειόμενης χρήσεως του 2018 και προηγούμενων χρήσεων. Η διανομή μερίσματος τελεί υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Θεοφάνης Παναγιωτόπουλος

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΕΘΝΙΚΗ FACTORS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «ΕΘΝΙΚΗ FACTORS ΑΕ» (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Εταιρεία, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, αφορούν στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών) που λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στην παρούσα παράγραφο της Έκθεσής μας δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από τον Κωδ. Ν. 2190/1920.

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31/12/2018 αντιστοιχούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Επιπλέον με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθιστάται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τις δραστηριότητες της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει τις δραστηριότητες της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

Οι εργασίες που εκτελέσαμε σχετικά με την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου αναφέρονται ανωτέρω, στην παράγραφο «Άλλες Πληροφορίες».

Αθήνα, 5 Ιουνίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

ΠραϊσγουώτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
153 32 Χαλάνδρι
ΑΜ ΣΟΕΛ 113

Μάριος Ψάλτης
ΑΜ ΣΟΕΛ 38081

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	Σημείωση	Από 01.01.2018 έως 31.12.2018	Από 01.01.2017 έως 31.12.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	4	17.885.838	13.727.686
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	4	(6.929.624)	(4.013.088)
Καθαρά έσοδα από τόκους		10.956.214	9.714.598
Έσοδα από προμήθειες	5	7.561.062	6.858.339
Έξοδα προμηθειών	5	(2.916.179)	(2.763.374)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες		4.644.883	4.094.965
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		(10.668)	(895)
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		15.590.429	13.808.668
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	6	(973.472)	(969.398)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	7	(1.168.947)	(1.028.250)
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	12	(39.957)	(39.957)
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	13	(5.872)	(993)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	8	(616.785)	(94.071)
Σύνολο εξόδων		(2.805.033)	(2.132.669)
Κέρδη προ φόρων		12.785.396	11.675.999
Φόρος εισοδήματος	9	(3.092.718)	(3.398.103)
Κέρδη περιόδου		9.692.678	8.277.896
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους:			
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα :			
Παροχές προσωπικού		4.244	(1.783)
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου, μετά από φόρους		4.244	(1.783)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου		9.696.922	8.276.113

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡ. ΔΙΑΒ. ΑΕ3595802

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ Χ549459

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ
ΑΔΤ Χ010495

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	Σημείωση	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	10	20.872.098	6.450.789
Απαιτήσεις κατά πελατών	11	428.459.080	332.434.484
Λογισμικό & λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	12	386.161	299.064
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	13	5.540	4.522
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	9	-	159.566
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	15	38.388	38.383
Σύνολο ενεργητικού		449.761.267	339.386.808
ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	16	13.051.318	27.306.781
Εκδοθείσες ομολογίες	17	346.302.724	230.030.900
Υποχρεώσεις προς πελάτες	18	11.696.765	5.060.437
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	14	3.832.520	4.287.749
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	19	118.056	111.551
Φόρος εισοδήματος	9	222.064	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	20	2.576.593	2.171.016
Σύνολο παθητικού		377.800.040	268.968.434
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	21	20.000.000	20.000.000
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	21	30.000.000	30.000.000
Αποθεματικά	22	3.112.673	2.694.534
Αποτελέσματα εις νέον	23	18.848.554	17.723.840
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		71.961.227	70.418.374
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		449.761.267	339.386.808

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡ. ΔΙΑΒ. ΑΕ3595802

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ Χ549459

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ
ΑΔΤ Χ010495

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Παροχές προσωπικού	Τακτικό Αποθεματικό	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	20.000.000	30.000.000	(21.869)	2.143.936	20.020.194	72.142.261
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	(1.783)	-	-	(1.783)
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	8.277.896	8.277.896
Διανομή μερίσματος	-	-	-	-	(10.000.000)	(10.000.000)
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	-	574.250	(574.250)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017 & 1 Ιανουαρίου 2018	20.000.000	30.000.000	(23.652)	2.718.186	17.723.840	70.418.374
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 9					(1.654.069)	(1.654.069)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018 προσαρμοσμένο με την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9	20.000.000	30.000.000	(23.652)	2.718.186	16.069.771	68.764.305
Λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	4.244	-	-	4.244
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	9.692.678	9.692.678
Διανομή μερίσματος	-	-	-	-	(6.500.000)	(6.500.000)
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	-	413.895	(413.895)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	20.000.000	30.000.000	(19.408)	3.132.081	18.848.554	71.961.227

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡ. ΔΙΑΒ. ΑΕ3595802

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ Χ549459

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ
ΑΔΤ Χ010495

Οι σημειώσεις στις σελίδες 18 μέχρι και 59 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018

Ποσά σε €	Σημείωση	Από 01.01.2018 έως 31.12.2018	Από 01.01.2017 έως 31.12.2017
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων			
Κέρδη προ φόρων		12.785.396	11.675.999
Μη-ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και λοιπές προσαρμογές:		7.606.178	4.161.054
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	13	5.872	993
Αποσβέσεις λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων	12	39.957	39.957
Πρόβλεψη για πιστωτικούς κινδύνους	8	616.785	94.071
Έξοδα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό	19	13.940	12.945
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	4	6.929.624	4.013.088
Καθαρή (αύξηση)/μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:		(92.334.732)	(40.931.648)
Απαιτήσεις κατά πελατών/ Υποχρεώσεις προς πελάτες		(92.334.727)	(40.916.115)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		(5)	(15.533)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:		(2.088.326)	(2.203.129)
Λοιπά στοιχεία παθητικού		405.577	539.280
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(2.493.903)	(2.742.409)
Καθαρές ταμειακές εισροές/(εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες		(74.031.484)	(27.297.724)
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων			
Απόκτηση άυλων περιουσιακών στοιχείων	12	(127.054)	-
Απόκτηση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	13	(6.890)	(1.353)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(133.944)	(1.353)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων			
Έκδοση /ανανέωση ομολογιακών δανείων		358.589.480	230.000.000
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων		(242.242.578)	(185.000.000)
Έξοδα έκδοσης / ανανέωσης ομολογιακών δανείων	17	(80.000)	(33.600)
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	16	(14.375.417)	(1.998.276)
Αποπληρωμή τόκων ομολογιακών δανείων		(6.138.203)	(3.350.042)
Αποπληρωμή τόκων δανείων		(666.545)	(101.544)
Μερίσματα πληρωθέντα		(6.500.000)	(10.000.000)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		88.586.737	29.516.538
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων		14.421.309	2.217.461
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες έναρξης περιόδου		6.450.789	4.233.328
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες τέλους περιόδου		20.872.098	6.450.789

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡ. ΔΙΑΒ. ΑΕ3595802

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ Χ549459

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ
ΑΔΤ Χ010495

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εταιρεία ιδρύθηκε την 19^η Μαΐου 2009 και λειτουργεί έως σήμερα με την επωνυμία ΕΘΝΙΚΗ FACTORS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ και διακριτικό τίτλο ΕΘΝΙΚΗ FACTORS Α.Ε. (η Εταιρεία). Εδρεύει στην Αθήνα, Λ. Αθηνών 128-132 & Ιφίγενείας, και είναι καταχωρημένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 68123/01/Β/09/166 και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 008805601000. Η διάρκεια της Εταιρείας είναι πενήντα (50) έτη, δύναται δε να παραταθεί με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων. Σκοπός της, είναι η άσκηση πάσης μορφής πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων μέσα στο πλαίσιο του Νόμου 1905/1990.

Η Εταιρεία ανήκει στον όμιλο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., η οποία συμμετέχει στο μετοχικό της κεφάλαιο κατά ποσοστό 100,0%. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., με την μέθοδο της πλήρους (ολικής) ενοποιήσεως.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, η θητεία του οποίου λήγει την 30^η Ιουνίου 2019 σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καταστατικού, έχει την εξής σύνθεση:

Θεοφάνης Παναγιωτόπουλος του Θωμά	Πρόεδρος
Αλέξανδρος Κοντόπουλος του Βασιλείου	Διευθύνων Σύμβουλος και Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης - Ιωάννης Δασμάνογλου του Αναστασίου	Μη εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Αγγελίδης του Ιωάννη	Μη εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Κουτσουδάκης του Δημητρίου - Σπυρίδωνος	Μη εκτελεστικό Μέλος
Ελένη Κατπάτου του Αγγέλου	Μη εκτελεστικό Μέλος
Βασίλειος Καραμούζης του Νικολάου	Μη εκτελεστικό Μέλος
Δημήτριος Κατσικαβέλης του Γεωργίου	Ανεξάρτητο Μέλος

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που ακολουθούν έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίαση της 4^{ης} Ιουνίου 2019.

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 (οι «χρηματοοικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής «Ε.Ε.»). Τα ποσά απεικονίζονται στρογγυλοποιημένα σε Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους. Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων κατά πελατών, ενδεχόμενες υποχρεώσεις από τυχόν εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία ως 100,0% θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. διατηρεί σημαντικό ύψους συνέργειες με την μητρική Τράπεζα και άλλες εταιρείες του Ομίλου. Οι συγκεκριμένες συνέργειες αναπτύσσονται κυρίως α) σε επίπεδο άντλησης κεφαλαίων της Εταιρείας για τη διενέργεια χρηματοδοτήσεων σε πελάτες, β) σε επίπεδο συνεργειών τόσο για την προσέλκυση πελατείας όσο και για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου αυτών και γ) σε επίπεδο λειτουργιών. Ως εκ τούτου, η Εταιρεία συναρτά σε μεγάλο βαθμό τις λειτουργίες της με τη στρατηγική της μητρικής Τράπεζας.

Την 31 Μαρτίου 2019, η χρηματοδότηση της μητρικής Τράπεζας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») ανήλθε σε €2,25 δισ. και παρέμεινε αμετάβλητη σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2018, έπειτα από τη σημαντική μείωση το 2017 της έκθεσής της στο Ευρωσύστημα συνολικά, (ΕΚΤ και Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας («ΕΛΑ»)), εξαλείφοντας ολοσχερώς την εξάρτησή της από το μηχανισμό ΕΛΑ. Επιπρόσθετα, την 31 Μαρτίου 2019, η μητρική Τράπεζα είχε συνάψει συμβάσεις επαναγοράς ομολόγων με άλλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς εξωτερικού (repos) ύψους €2,2 δισ., ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αξίας σε μετρητά ύψους €10,1 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας από το Ευρωσύστημα.

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα ενισχύθηκε περαιτέρω το 2018, με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 1,9% ετησίως – ο ισχυρότερος ρυθμός των τελευταίων 11 ετών – μετά την ανάκαμψή του το 2017, όταν το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,4% ετησίως για πρώτη φορά από το 2014. Βασική κινητήρια δύναμη της αύξησης του ΑΕΠ το 2018 ήταν η σημαντική ενίσχυση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (+8,8% ετησίως σε όρους σταθερών τιμών), η οποία υπεραντιστάθμισε την αύξηση των συνολικών εισαγωγών κατά 2,9% ετησίως, με τις καθαρές εξαγωγές να συνεισφέρουν 1,8 ποσοστιαίες μονάδες στην ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ. Η σχετικά σταθερή ανάκαμψη της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,0% ετησίως το 2018 από 0,9% ετησίως το 2017, αποτέλεσε το δεύτερο πυλώνα ανάπτυξης (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019). Ωστόσο, οι επενδυτικές δαπάνες σημείωσαν μια σημαντική και απρόσμενη, σε γενικές γραμμές, κάμψη ύψους 12,0% ετησίως το 2018, κατόπιν μιας υγιούς ετήσιας μεταβολής κατά μέσο όρο 7,0% τα έτη 2016-2017. Η μείωση στις επενδύσεις που έφτασε το 27,2% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2018, οφείλεται στη συρρίκνωση των επενδύσεων σε κατασκευές εκτός κατοικιών (-36,5% ετησίως το 4ο τρίμηνο του 2018), η οποία αντανakλούσε τη μετακύλιση της έντονης αρνητικής επίδρασης του 3ου τριμήνου στο 4ο τρίμηνο του 2018. Η αντίστοιχη έντονα αρνητική επίδραση σε ετήσια βάση εκπορεύεται από τη στατιστική αναταξινόμηση, στο 2ο εξάμηνο του 2017, της επενδυτικής δαπάνης για κατασκευές εκτός κατοικιών, οι οποίες ως ημιτελείς καταγράφονταν αρχικά στα αποθέματα (Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά επενδυτικό αγαθό, Αλυσωτοί δείκτες όγκου έτους αναφοράς 2010, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019).

Η αξιοσημείωτη βελτίωση που παρατηρείται σε δείκτες συγκυρίας και σε πρόδρομους δείκτες επιχειρηματικής δραστηριότητας το 2ο εξάμηνο του 2018 και τις αρχές του 2019 (όπως αναφέρεται στη συνέχεια), σε συνδυασμό με τη δυναμική θετική επίπτωση στον ετήσιο ρυθμό αύξησης των επενδύσεων – από τη σύγκριση, σε ετήσια βάση, της προαναφερθείσας συρρίκνωσης της επενδυτικής δραστηριότητας το 2018 με το 2019 – καθώς και μετακύλισης του αδιάθετου υπολοίπου του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων από το 2018 στο 2019, εκτιμάται ότι θα υποστηρίξουν μια αύξηση της επενδυτικής δαπάνης το 2019. Οι ανωτέρω παράγοντες αναμένεται επίσης να αντισταθμίσουν τις αρνητικές επιπτώσεις που ενδεχομένως να έχει στις εξαγωγές αγαθών και τον τουρισμό, η αναμενόμενη επιβράδυνση των οικονομιών της Ευρωζώνης και η συνηθισμένη διστακτικότητα που περιβάλλει τις επενδυτικές αποφάσεις σε περίοδο εκλογικών αναμετρήσεων.

Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,6% ετησίως το 2018 (με ελαφρώς υψηλότερο ρυθμό σε σχέση με το 2017, Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Τριμηνιαίο Εθνικό Λογαριασμό, 4ο τρίμηνο του 2018, Μάρτιος 2019), υποδεικνύοντας μια σχετικά ήπια προσαρμογή του επιπέδου των εγχώριων τιμών στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας. Αντιστοίχως, ο δείκτης τιμών καταναλωτή αυξήθηκε κατά 0,6% ετησίως το σύνολο του 2018, παρά τη σημαντική αύξηση των τιμών του πετρελαίου (25,4% ετησίως, την ίδια περίοδο), ενώ ο δομικός πληθωρισμός (που εξαιρεί την επίπτωση των τιμών της ενέργειας και των νωπών οπωροκηπευτικών) σταθεροποιήθηκε το 2018 (0,1% ετησίως), καταδεικνύοντας, μεταξύ άλλων, τη διατηρήσιμη προσαρμογή στο σκέλος του κόστους και τη συγκρατημένη τιμολογιακή πολιτική που εξακολουθούν να έχουν οι επιχειρήσεις στην ελληνική αγορά. Παρόμοιες τάσεις ακολούθησε ο δείκτης τιμών καταναλωτή και ο δομικός πληθωρισμός την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2019 (αυξήσεις 0,5% σε ετήσια βάση και 0,1% σε ετήσια βάση, αντίστοιχα, πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2019, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δελτίο Τύπου, Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, Φεβρουάριος 2019 και Βάση Δεδομένων Ομοσπονδιακής Τράπεζας του St. Louis).

Η βελτίωση ενός σημαντικού αριθμού δεικτών συγκυρίας και οικονομικού κλίματος στο 2ο εξάμηνο του 2018 και το τετράμηνο του 2019 υποδηλώνει ότι η οικονομική δραστηριότητα πρόκειται να επιταχυνθεί περαιτέρω το 1ο εξάμηνο του 2019. Σε αυτό το πλαίσιο, ο δείκτης πευθυμένων προμηθειών στη μεταποίηση («PMI») παρέμεινε σε επίπεδο αρκετά υψηλότερο του 50 για 21ο συνεχή μήνα και έκλεισε στις 54,2 μονάδες το Φεβρουάριο του 2019

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

από 54,1, κατά μέσο όρο, το 2018, ενώ ο βαθμός χρησιμοποίησης δυναμικού στην ελληνική βιομηχανία ανήλθε στο 71,5 το Δεκέμβριο 2018 και στο 70,2 το δίμηνο του 2019, προσεγγίζοντας το μέσο όρο 25 ετών, κατόπιν παρατεταμένης περιόδου χαμηλής χρήσης παραγωγικού κεφαλαίου (Πηγή: ΕΛ. Τράπεζα της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2019 και Markit Economics, Δελτία Τύπου, Ιανουάριος 2018-Φεβρουάριος 2019). Επιπλέον, η καταναλωτική εμπιστοσύνη διατήρησε την ανοδική τάση κατά το 2018 και το δίμηνο του 2019 – φτάνοντας σε 9ετές υψηλό τον Ιανουάριο του 2019 – και προοιωνίζοντας μια περαιτέρω ενίσχυση στην εγχώρια ζήτηση το 1ο εξάμηνο του 2019. Στην πραγματικότητα, η εκτίμηση των νοικοκυριών για την γενική οικονομική κατάσταση και η προθυμία τους να υλοποιήσουν αγορές μεγάλης αξίας κατά το 2019 έδειξαν μια αξιοσημείωτη βελτίωση το 4ο τρίμηνο του 2018, με τους σχετικούς υποδείκτες του δείκτη της έρευνας καταναλωτών να αυξάνονται σε προ-κρίσης επίπεδα (Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνες για τις Επιχειρήσεις και τους Καταναλωτές, Φεβρουάριος 2019). Οι ανωτέρω τάσεις αναμένεται να ενισχυθούν: α) από τη θετική επίδραση της συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών της ελληνικής αγοράς εργασίας στο διαθέσιμο εισόδημα και την αύξηση στο ωρομίσθιο, μέσω της νομοθετημένης αύξησης του εθνικού κατώτατου μισθού (+11,0% από το Φεβρουάριο 2019) και της σύναψης των νέων συλλογικών συμβάσεων σε συγκεκριμένους κλάδους, και β) το μειωμένο κίνδυνο της χώρας, που αντανάκλαται στη σταδιακή βελτίωση των αποτιμήσεων του κρατικού χρέους, δεδομένης της αυξημένης δημοσιονομικής αξιοπιστίας και της εφαρμογής μιας νέας δέσμης μέτρων ελάφρυνσης του χρέους.

Ως εκ τούτου, ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί στο +2,3%, σε ετήσια βάση, κατά μέσο όρο, το 2019, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ») και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Πηγή: ΔΝΤ, Έκθεση χώρας αριθ. 19/73 – Ελλάδα, Πρώτος κύκλος μεταμνημονιακού διαλόγου, Μάρτιος 2019 και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας – Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019). Ωστόσο, η ανάκαμψη εξακολουθεί να είναι ευάλωτη σε αρνητικές εξελίξεις που συνδέονται, μεταξύ άλλων, με τη σταθερά έντονη δημοσιονομική προσπάθεια για την επίτευξη των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων, τη σταδιακή βελτίωση των εγχώριων συνθηκών ρευστότητας και την ακόμα ευάλωτη οικονομική κατάσταση ενός σημαντικού αριθμού επιχειρήσεων και νοικοκυριών, μετά την πολυετή κρίση. Δυσμενείς εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση των εξαγωγών ή επιδείνωση των χρηματοοικονομικών και νομισματικών συνθηκών διεθνώς θα μπορούσαν να επιδράσουν αρνητικά στις οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της Ανάλυσης Βιωσιμότητας Χρέους της 27ης Φεβρουαρίου 2019 – που ενσωματώνουν την εκτιμώμενη επίπτωση των μεσοπρόθεσμων μέτρων (Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας για την Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019) – ο λόγος του χρέους ως προς το ΑΕΠ σε μακροχρόνιο ορίζοντα προβλέπεται να βελτιωθεί σημαντικά με την εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων ελάφρυνσης, τα οποία συμφωνήθηκαν στο Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018. Το ακαθάριστο χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί στο 112,4% του ΑΕΠ το 2040 και στο 87,6% του ΑΕΠ το 2060 (ή περίπου 40,0% του ΑΕΠ χαμηλότερο από την αντίστοιχη εκτίμηση, στην περίπτωση που δεν εφαρμοστούν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα μέχρι το 2060), ενώ εκτιμάται ότι οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες θα διατηρηθούν χαμηλότερα από τα συμφωνηθέντα όρια των 15,0% και 20,0% του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, αντίστοιχα. Ωστόσο, η εξέλιξη στις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες στο μακροχρόνιο ορίζοντα (μετά το 2032) παραμένει ευαίσθητη στις μακροοικονομικές συνθήκες, ιδίως στην αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ. Για αυτό το λόγο, το Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018 ανέφερε πως οι επίσημοι πιστωτές δεσμεύονται να επανεξετάσουν τη βιωσιμότητα του χρέους της Ελλάδας στο μέλλον και να εφαρμόσουν πρόσθετα μέτρα ελάφρυνσης, εάν αυτό χρειαστεί (Πηγή: Ανακοίνωση Eurogroup, 22 Ιουνίου 2018 και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Συμμόρφωσης, ΕΜΣ, Πρόγραμμα Σταθερότητας για την Ελλάδα, τέταρτη αξιολόγηση, Ιούνιος 2018, και Έκθεση Ενισχυμένης Εποπτείας για την Ελλάδα, Φεβρουάριος 2019). Επιπροσθέτως, σε μακροχρόνιο ορίζοντα, το Eurogroup επανέλαβε τη συμφωνία του Eurogroup του Μαΐου του 2016, σχετικά με ένα μηχανισμό παρέμβασης στο χρέος που θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί στην περίπτωση ενός αναπάντεχου και ιδιαίτερα δυσμενούς σεναρίου, προκειμένου το κόστος εξυπηρέτησης χρέους να προσαρμοστεί σε πιο βιώσιμα επίπεδα αν απαιτηθεί και αποφασιστεί από το Eurogroup (Πηγή: Ανακοίνωση Eurogroup, 22 Ιουνίου 2018).

Η επικαιροποιημένη Ανάλυση Βιωσιμότητας Χρέους που περιλαμβάνεται στην 1η έκθεση του ΔΝΤ που προκύπτει από το «πλαίσιο μεταμνημονιακού διαλόγου», επιβεβαιώνει με τη σειρά της, τη βιωσιμότητα των όρων αναχρηματοδότησης χρέους, τουλάχιστον μέχρι το 2028, το οποίο είναι και το τελευταίο έτος ανάλυσής της. Ο λόγος δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να παραμείνει σε καθοδική τροχιά, μειούμενος στο 153,8% το 2022 και στο 135,4% το 2028, με τις ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες να παραμένουν χαμηλότερα των προκαθορισμένων ορίων μεσοπρόθεσμο, δηλαδή του ορίου 15% του ΑΕΠ, καθόλη τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου (2019-2028). Το ΔΝΤ εκτιμά πως η βιωσιμότητα χρέους μεσοπρόθεσμο θα παραμείνει ισχυρή υπό τις "συνήθεις μακροοικονομικές προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων", με προσωρινές αρνητικές εξελίξεις στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, το πρωτογενές πλεόνασμα και τα επιτόκια να μη θέτουν σε σημαντικό κίνδυνο την ικανότητα της Ελλάδας να εξυπηρετήσει το χρέος της κατά τον εξεταζόμενο χρονικό ορίζοντα (Πηγή: ΔΝΤ, Έκθεση χώρας αριθ. 19/73 – Ελλάδα, Πρώτος κύκλος μεταμνημονιακού διαλόγου, Μάρτιος 2019).

Υπό αυτό το πρίσμα και λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση σχετικά με την εφαρμογή της δέσμης μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης χρέους, η δυνατότητα της Ελληνικής Δημοκρατίας για διατηρήσιμη αποκατάσταση της πρόσβασής της στις αγορές, με σκοπό τη χρηματοδότηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών της σε βιώσιμη βάση,

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

αποτελεί κρίσιμο βήμα για την επιστροφή της χώρας στην οικονομική κανονικότητα. Προς αυτή την κατεύθυνση, σημειώθηκε περαιτέρω πρόοδος το 2018 και κυρίως το 1ο τρίμηνο του 2019, με την Ελληνική Δημοκρατία να προβαίνει στην έκδοση νέων ομολόγων ελληνικού δημοσίου. Πιο συγκεκριμένα, στις 8 Φεβρουαρίου 2018, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς, μέσω κοινοπρακτικής εκδόσεως, ένα νέο ομόλογο αναφοράς διάρκειας επτά ετών, αντλώντας €3,0 δισ. με απόδοση 3,5% (Πηγή: Ελληνικά Χρηματιστήρια (“ΧΑ”), Δελτίο Τύπου, “Hellenic Republic – Press points for 7year new GGB”, 8 Φεβρουαρίου 2018). Στις 29 Ιανουαρίου 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε επιτυχώς ένα νέο ομόλογο αναφοράς διάρκειας πέντε ετών, αντλώντας €2,5 δισ. με απόδοση 3,6%, με κουπόνι 3,45%, το οποίο είναι η πρώτη έκδοση που ακολούθησε την ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος (Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Ανακοίνωση έκδοσης πενταετούς ομολόγου, 1 Φεβρουαρίου 2019). Επιπροσθέτως, στις 5 Μαρτίου 2019, η Ελληνική Δημοκρατία εξέδωσε νέο 10ετές ομόλογο – η πρώτη έκδοση 10ετούς ομολόγου από το 2010 – αντλώντας 2,5 δισ. με απόδοση 3,9% και κουπόνι 3,875% (Πηγή: Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, Ανακοίνωση έκδοσης δεκαετούς ομολόγου, 5 Μαρτίου 2019).

Η πρόοδος προς την ολοκλήρωση του Τρίτου Προγράμματος, καθώς και η επιτυχής ολοκλήρωσή του τον Αύγουστο του 2018, σε συνδυασμό με την απόφαση από το Eurogroup της 21ης Ιουνίου 2018 σχετικά με την εφαρμογή επιπρόσθετων μέτρων που να διασφαλίζουν τη μεσοπρόθεσμη, τουλάχιστον, βιωσιμότητα του χρέους, συνοδεύτηκαν από τη βελτίωση των αποτιμήσεων των κρατικών χρεογράφων, η οποία, ωστόσο, παρέμεινε βραδεία μέχρι τα τέλη του 2018, κυρίως, εξαιτίας της αυξημένης μεταβλητότητας στις αναδυόμενες αγορές (κυρίως Τουρκία) αλλά και την Ιταλία το 2ο εξάμηνο του 2018. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αποδόσεις των 10ετών κρατικών ομολόγων μειώθηκαν στο 3,9%, τον Ιούλιο του 2018 από 4,4% το Δεκέμβριο του 2017, αυξήθηκαν, εντούτοις στο 4,3% το Δεκέμβριο του 2018 (Πηγή: Bloomberg). Οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων μειώθηκαν το 1ο τρίμηνο του 2019, κεφαλαιοποιώντας τη βελτίωση στις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες, η οποία επιβεβαιώθηκε από τις δύο πρώτες εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Ενισχυμένης Εποπτείας». Αυτή η βελτίωση ενισχύθηκε την ίδια περίοδο και από τη μείωση της αβεβαιότητας σχετικά με την Ιταλία και τις πιο ήπιες δηλώσεις των σημαντικότερων κεντρικών τραπεζών, αν και συνεχίζουν να εμφανίζουν υψηλή μεταβλητότητα.

Stress Test 2018

Μεταξύ Φεβρουαρίου και Απριλίου 2018, η ΕΚΤ διενήργησε άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («Stress Test») στις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τα σενάρια και τα υποδείγματα που εκπόνησε η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών («ΕΒΑ»). Τα αποτελέσματα του Stress Test 2018 δημοσιεύθηκαν την 5 Μαΐου 2018 και η ΕΚΤ δεν ζήτησε από την μητρική Τράπεζα την υποβολή πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης.

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η διοίκηση της μητρικής Τράπεζας έχει αποφανθεί ότι δεν τίθεται θέμα όσον αφορά στη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη (α) τη χαμηλή χρηματοδότηση της από την ΕΚΤ και την τρέχουσα πρόσβασή της στις διευκολύνσεις χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος με σημαντικά πλεονάσματα εγγυήσεων (β) τους δείκτες κεφαλαιακής της επάρκειας κατά την 31 Μαρτίου 2019, οι οποίοι υπερβαίνουν τους ελάχιστους δείκτες «Εποπτικού Ελέγχου και Διαδικασίας Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”)), ακόμα και μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, (γ) τα αποτελέσματα του Stress Test 2018, βάσει των οποίων δεν προκύπτει ανάγκη για κατάρτιση πλάνου κεφαλαιακής ενίσχυσης και (δ) τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την ελληνική οικονομία και τις τελευταίες εκτιμήσεις σχετικά με τους μακροοικονομικούς δείκτες.

Λόγω του γεγονότος ότι η μητρική Τράπεζα συντάσσει τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις βάσει της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας η διοίκηση πιστεύει ότι η Εταιρεία είναι σε θέση να υποστηρίξει τα επιχειρηματικά της σχέδια κατά την τρέχουσα διαχειριστική χρήση (2019) και για το λόγο αυτό συνέταξε τις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

2.3.1 Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018

-ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Την 1 Ιανουαρίου 2018, η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση και τροποποίησε τις απαιτήσεις για ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και λογιστικής αντιστάθμισης.

Η Εταιρεία εφάρμοσε αναδρομικά το ΔΠΧΑ 9, αλλά επέλεξε να μην αναπροσαρμόσει τις προηγούμενες περιόδους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Συνεπώς, οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2017 έχουν δημοσιευτεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και δεν είναι συγκρίσιμες με τις αντίστοιχες του 2018.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε την καθαρή θέση της εταιρείας κατά €1.654,1 χιλ. Περισσότερες πληροφορίες για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9 κατά την υιοθέτηση του από την Εταιρεία υπάρχουν στη Σημείωση 31. Οι λογιστικές πολιτικές και οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόζει ο Εταιρεία ώστε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ, βασίζονται εξ' ολοκλήρου στις αντίστοιχες λογιστικές πολιτικές και οι σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόζει η μητρική Τράπεζα και περιλαμβάνονται στις Σημειώσεις 2.6 και 3 αντίστοιχα.

- **ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις».** Το πρότυπο αναθεωρήθηκε σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα. Η Εταιρεία υιοθέτησε το αναθεωρημένο πρότυπο την 1η Ιανουαρίου 2018.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες».** Το ΔΠΧΑ 15 εισάγει ένα ενιαίο ολοκληρωμένο μοντέλο για τη λογιστική αντιμετώπιση των εσόδων που προέρχονται από συμβάσεις με πελάτες. Το ΔΠΧΑ 15 αντικατέστησε το υφιστάμενο λογιστικό πλαίσιο αναγνώρισης εσόδων, το οποίο περιλάμβανε το Δ.Λ.Π. 18 Έσοδα, το Δ.Λ.Π. 11 Συμβάσεις Κατασκευής και τις σχετικές με αυτά διερμηνείες. Η βασική αρχή του ΔΠΧΑ 15 είναι ότι μία επιχείρηση πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα στο βαθμό που αντικατοπτρίζουν το τίμημα το οποίο η επιχείρηση δικαιούται από τη μεταβίβαση των αγαθών και την παροχή υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, το πρότυπο εισάγει μία προσέγγιση πέντε βημάτων για την αναγνώριση των εσόδων:

- Αναγνώριση της σύμβασης με τον πελάτη
- Αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβάσεων
- Προσδιορισμός του τιμήματος της συναλλαγής
- Επιμερισμός του τιμήματος της συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκπλήρωσης της σύμβασης
- Αναγνώριση του εσόδου όταν (ή καθόσον) η οικονομική οντότητα φέρνει εις πέρας τις υποχρεώσεις εκπλήρωσης.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15, η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδο όταν (ή καθόσον) εκπληρώνονται οι όροι εκτέλεσης των συμβάσεων, π.χ. όταν ο έλεγχος των υποκείμενων στους όρους εκτέλεσης, αγαθών ή υπηρεσιών μεταβιβάζεται στον πελάτη. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις και διερμηνείες

-**ΔΠΧΑ 15 (Τροποποίηση) Διευκρινίσεις επί του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες».** Η τροποποίηση διευκρινίζει τρεις περιοχές του προτύπου (αναγνώριση των υποχρεώσεων εκπλήρωσης των συμβολαίων, θέματα διάκρισης μεταξύ εντολέα και εντολοδόχου και παραχώρηση άδειας χρήσης) και παρέχει απαλλαγές κατά τη μετάβαση για συμβόλαια που έχουν τροποποιηθεί ή ολοκληρωθεί. Η τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

-**Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές».** Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά στις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά, τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

-**Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1, Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων.** Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1, η Εταιρεία παρουσιάζει τα έσοδα και έξοδα από τόκους, που έχουν υπολογιστεί με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος και των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, διακριτά από τα έσοδα και έξοδα από τόκους των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στις σημειώσεις. Η τροποποίηση δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Νέα ΔΠΧΑ που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018

-**ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (σε ισχύ για χρήσεις που αρχίζουν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019).** Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά τις σχετικές οδηγίες περί μισθώσεων που περιλαμβάνονται στο ΔΛΠ 17 Μισθώσεις, ΕΔΔΠΧΑ 4 Προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση, ΜΕΔ-15 Λειτουργικές μισθώσεις – Κίνητρα και ΜΕΔ-27 Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται το νομικό τύπο μιας μίσθωσης και καθορίζει αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των συμβάσεων μίσθωσης, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν με ακρίβεια αυτές τις συναλλαγές.

Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο λογιστικό μοντέλο μίσθωσης για τους μισθωτές. Ένας μισθωτής αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης (ΔΧ) ως περιουσιακό στοιχείο, το οποίο αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του να χρησιμοποιεί το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και μια υποχρέωση μίσθωσης η οποία αντιπροσωπεύει την υποχρέωσή του να καταβάλλει μισθώματα. Η υποχρέωση μίσθωσης, αρχικά, επιμετράται στην παρούσα αξία των μελλοντικών

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

πληρωμών των μισθωμάτων, προεξοφλημένων με τη χρήση ενός επιτοκίου που εμπεριέχεται στη μίσθωση ή στην περίπτωση που αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να προσδιοριστεί εύκολα, με το επιτόκιο δανεισμού του μισθωτή (IBR). Το ΔΧ αρχικά επιμετράται στην αξία της υποχρέωσης μίσθωσης.

Μεταγενέστερα, το ΔΧ αποσβένεται στη διάρκεια της μίσθωσης και η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Το έξοδο λειτουργικής μίσθωσης που αναγνωρίζεται σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από το έξοδο της απόσβεσης του ΔΧ και από το έξοδο τόκου που προέρχεται από την αναστροφή της προεξόφλησης της υποχρέωσης μίσθωσης. Η αλλαγή στην παρουσίαση των εξόδων λειτουργικής μίσθωσης θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες και την αντίστοιχη μείωση των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Υπάρχουν προαιρετικές εξαιρέσεις αναγνώρισης για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις μικρής αξίας, για τις οποίες οι πληρωμές των μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο.

Η λογιστική αντιμετώπιση από την πλευρά του εκμισθωτή παραμένει ίδια με το τρέχον πρότυπο – δηλαδή οι εκμισθωτές εξακολουθούν να κατατάσσουν τις μισθώσεις ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές χρησιμοποιώντας τα ίδια κριτήρια ταξινόμησης με του ΔΛΠ 17. Σημειώνεται ότι η εταιρεία δεν διατηρεί μισθώσεις στις οποίες είναι εκμισθωτής.

Μισθώσεις στις οποίες η Εταιρεία είναι Μισθωτής

Η Εταιρεία θα εφαρμόσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση, όπου το ΔΧ είναι ίσο με την υποχρέωση της μίσθωσης κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου και δεν θα αναμορφώσει τα συγκριτικά στοιχεία. Η Εταιρεία σχεδιάζει να εφαρμόσει την πρακτική μέθοδο και να εξαιρέσει, κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, τον ορισμό της μίσθωσης και να μην επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση. Ως εκ τούτου, κατά την ημερομηνία μετάβασης (δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2019), η Εταιρεία θα εφαρμόσει το ΔΠΧΠ 16 μόνο στις συμβάσεις που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί ως μισθώσεις βάσει του ΔΛΠ 17 και της Διερμηνείας ΕΔΔΠΧΑ 4. Επιπλέον, Η Εταιρεία έχει αποφασίσει να κάνει χρήση των επιλογών που παρέχονται για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις μικρής αξίας.

Η σημαντικότερη εκτίμηση που χρησιμοποιήθηκε για την επιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης αφορά το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μισθωμάτων στην παρούσα τους αξία από την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής. Η Εταιρεία θα χρησιμοποιήσει το επιτόκιο δανεισμού του (IBR) από την 1η Ιανουαρίου 2019, το οποίο εκτιμήθηκε χρησιμοποιώντας διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις καλυμμένες ομολογίες έκδοσης της μητρικής Τράπεζας, οι οποίες λήγουν το 2020 και την καμπύλη αποδόσεων των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με ισοδύναμη πιστοληπτική αξιολόγηση. Ο προσδιορισμός της δομής των όρων του επιτοκίου του εσωτερικού δανεισμού (IBR) συνεπάγεται σημαντικές κρίσεις και αβεβαιότητες. Μία μικρή αλλαγή στο χρησιμοποιούμενο επιτόκιο εσωτερικού δανεισμού (IBR) θα μεταβάλλει σημαντικά την αξία των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις και τα αντίστοιχα ΔΧ, επομένως το επιτόκιο εσωτερικού δανεισμού (IBR) θεωρείται σημαντική λογιστική εκτίμηση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία έχει μη ακυρώσιμες δεσμεύσεις λειτουργικής μίσθωσης ύψους €536,0 χιλ. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 αναμένεται να αυξήσει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας κατά €517,3 χιλ. και ισόποσα τις υποχρεώσεις της, χωρίς ουσιαστική επίδραση στα ίδια κεφάλαια.

Σε σχέση με την εκτιμώμενη επίδραση στα εποπτικά κεφάλαια, την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της εταιρείας αναμένεται να μειωθεί κατά περίπου 2 μ.β.

-ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Την 14 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αποφάσισε προσωρινά να παρατείνει την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 κατά ένα έτος έως την περίοδο που αρχίζει την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που αντιπροσωπεύουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ε.Ε. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.3.2 Τροποποιήσεις και διερμηνείες που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2018

-Διερμηνεία 22 «Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές» σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB. Η διερμηνεία καλύπτει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα στις περιπτώσεις αναγνώρισης μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή είσπραξης προκαταβολής πριν την αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Δεν ισχύει στις περιπτώσεις επιμέτρησης του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία ή στην εύλογη αξία της προκαταβολής όταν λαμβάνει χώρα σε διαφορετική ημερομηνία από αυτή της αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης. Δεν απαιτείται η εφαρμογή της διερμηνείας σε φόρους εισοδήματος, καθώς και σε ασφαλιστήρια και αντασφαλιστήρια συμβόλαια.

Συμπέρασμα: Η συναλλαγματική ισοτιμία που θα χρησιμοποιηθεί στις περιπτώσεις συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, είναι της ημέρας αρχικής αναγνώρισης του μη νομισματικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης λόγω πληρωμής ή είσπραξης προκαταβολής. Στις περιπτώσεις πολλαπλών πληρωμών ή εισπράξεων προκαταβολών, θα χρησιμοποιηθεί η ισοτιμία της κάθε ημέρας που έλαβε χώρα η προκαταβολή. Η Διερμηνεία έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

-Διερμηνεία 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Η διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του αναβαλλόμενου και του τρέχοντος φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Η διερμηνεία 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, των φορολογικών κερδών και φορολογικών ζημιών και των φορολογικών συντελεστών. Η διερμηνεία έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

-ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Η τροποποίηση έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

-Ετήσιες Βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ 2015-2017 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις που έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε., επηρεάζουν τα ακόλουθα πρότυπα:

-ΔΠΧΑ 3 – Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

-ΔΠΧΑ 11 - Τροποποιήθηκε ώστε να διευκρινιστεί πως μια οντότητα δεν επαναεπιμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

-ΔΛΠ 12 – Διευκρινίζεται ότι μια οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

-ΔΛΠ 23 – Διευκρινίζεται ότι μια οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

-ΔΠΧΑ 9 (Τροποποίηση) «Δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά). Οι τροποποιήσεις παρέχουν τη δυνατότητα στις εταιρείες να επιμετρούν συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και εμπεριέχουν καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης, στο αποσβεσμένο κόστος ή σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων αν πληρείται συγκεκριμένος όρος, αντί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η τροποποίηση έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

-ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2019 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία (στην οποία δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης) με βάση το ΔΠΧΑ 9. Η τροποποίηση έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Ορισμός Επιχειρηματικής Οντότητας - Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 3 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά, όπως εκδόθηκε από το IASB). Το IASB εξέδωσε τροποποιήσεις για την έννοια της επιχειρηματικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 3 – Συνένωση Επιχειρήσεων να βοηθήσει τις εταιρείες να καθορίσουν εάν ένα σύνολο αποκτώμενων δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων αποτελούν μία Επιχειρηματική Οντότητα ή όχι, στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3. Καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Επιχειρηματικής Οντότητας, αφαιρείται η απαίτηση της αξιολόγησης για το εάν οι αντισυμβαλλόμενοι στην αγορά είναι ικανοί να αντικαταστήσουν κάποια ελλιπή στοιχεία κατά την συνένωση επιχειρήσεων, ώστε η αποκτώμενη επιχείρηση ή το σύνολο δραστηριοτήτων να συνεχίζει να παράγει αγαθά και υπηρεσίες, εισάγει κριτήρια σύμφωνα με τα οποία οι εταιρείες μπορούν να αξιολογήσουν εάν οι αποκτώμενες δραστηριότητες είναι ουσιαστικές, περιορίζει τον ορισμό της επιχειρηματικής οντότητας και των παραγόμενων αγαθών ή υπηρεσιών και εισάγει ένα προαιρετικό τεστ συγκέντρωσης εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις πρέπει να εφαρμοστούν σε συναλλαγές που έχουν γίνει κατά την ή μεταγενέστερα της αρχής της πρώτης περιόδου αναφοράς της 1 Ιανουαρίου 2020. Συνεπώς, οι εταιρείες δεν πρέπει να επαναξιολογήσουν τις αντίστοιχες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιήσει σε προηγούμενες περιόδους αναφοράς. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από την Ε.Ε.

Ορισμός του Ουσιώδους– Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020). Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB έκδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές σε λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη, για να εναρμονίσει τον ορισμό του «ουσιώδους» σε όλα τα πρότυπα και να αποσαφηνίσει συγκεκριμένες πτυχές του ορισμού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «η πληροφορία είναι ουσιώδης, εάν παραλείποντας, παραποιώντας ή παρεμποδίζοντάς την, θα μπορούσε να επηρεαστούν οι αποφάσεις των γενικών χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση αυτές τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις οι οποίες περιέχουν οικονομικές πληροφορίες για μία επιχείρηση. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι το ουσιώδες εξαρτάται από την φύση ή την σημαντικότητα της πληροφορίας ή και από τα δύο. Μία επιχείρηση θα πρέπει να αξιολογήσει εάν μία πληροφορία μεμονωμένα ή σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες είναι ουσιώδης στο πλαίσιο των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται μελλοντικά. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Η Εταιρεία δεν έχει εφαρμόσει τις τροποποιήσεις και τις διερμηνείες αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

Εννοιολογικό Πλαίσιο

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB εξέδωσε μια αναθεωρημένη έκδοση του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά (το «Πλαίσιο»), που θα έχει ισχύ για τις χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2020 και μετά. Το Πλαίσιο καθορίζει τις θεμελιώδεις έννοιες της χρηματοοικονομικής αναφοράς που καθοδηγούν το IASB στην ανάπτυξη των ΔΠΧΑ. Το Πλαίσιο στηρίζει τα υπάρχοντα Πρότυπα αλλά δεν τα αντικαθιστά. Οι συντάκτες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων χρησιμοποιούν το Πλαίσιο ως σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη λογιστικών πολιτικών στις σπάνιες περιπτώσεις όπου μια συγκεκριμένη επιχειρηματική συναλλαγή δεν καλύπτεται από τα υπάρχοντα ΔΠΧΑ. Το IASB και η Επιτροπή Διερμηνειών ΔΠΧΑ θα αρχίσουν να χρησιμοποιούν το νέο Πλαίσιο άμεσα στην ανάπτυξη νέων ή στην τροποποίηση υφιστάμενων ΔΠΧΑ και διερμηνειών. Η Εταιρεία αξιολογεί επί του παρόντος την επίδραση του τροποποιημένου Πλαισίου στις λογιστικές της πολιτικές. Η τροποποίηση δεν έχει ακόμα υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Η Εταιρεία δεν έχει εφαρμόσει τις τροποποιήσεις και τις διερμηνείες αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις.

2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας αποτιμώνται και παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), το οποίο και είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων τα νομισματικά στοιχεία αποτιμώνται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας αυτής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων σε συνάλλαγμα κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Στη κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα διαθέσιμα, οι απαιτήσεις κατά πελατών, οι λουπές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και τέλος τα ομολογιακά και λοιπά τραπεζικά δάνεια.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα παρουσιάζονται ως απαιτήσεις, υποχρεώσεις ή στοιχεία της καθαρής θέσης, βάσει της ουσίας και του περιεχομένου των σχετικών συμβάσεων από τις οποίες απορρέουν. Τόκοι, μερίσματα, κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χαρακτηρίζονται ως απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, λογιστικοποιούνται ως έσοδα ή έξοδα αντίστοιχα. Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

λογιστικοποιείται απ' ευθείας στην καθαρή θέση. Η Εταιρεία δεν κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων ούτε για αντιστάθμιση κινδύνων ούτε για κερδοσκοπικούς σκοπούς.

2.6 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών μέσων κατά ΔΠΧΑ 9

Την 1 Ιανουαρίου 2018 η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα, το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 39 – Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση, και τροποποίησε τις απαιτήσεις για ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και απομείωσης των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Η Εταιρεία εφάρμοσε αναδρομικά το ΔΠΧΑ 9, αλλά επέλεξε να μην αναπροσαρμόσει τις προηγούμενες περιόδους, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ΔΠΧΑ 9. Συνεπώς, οι συγκριτικές πληροφορίες για το 2017 έχουν δημοσιευτεί σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και δεν είναι συγκρίσιμες με τις αντίστοιχες του 2018.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε την καθαρή θέση της Εταιρείας κατά €1.654,1 χιλ., μετά την αφαίρεση του αναβαλλόμενου φόρου, που οφείλεται σε αλλαγές των απαιτήσεων υπολογισμού προβλέψεων περιουσιακών στοιχείων. Περισσότερες πληροφορίες για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9 κατά την υιοθέτηση του από την Εταιρεία παρουσιάζονται στη Σημείωση 31. Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόζονται από την Εταιρεία για να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 βασίζονται εξ' ολοκλήρου στις αντίστοιχες λογιστικές πολιτικές, εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόζει η μητρική Τράπεζα όπως παρουσιάζονται κάτωθι:

2.6.1. Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της Εταιρείας ταξινομούνται στην κατηγορία επιμέτρησης «Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος» με βάση:

α) το επιχειρηματικό μοντέλο της Εταιρείας βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και

β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Το επιχειρηματικό μοντέλο αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο η Εταιρεία διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ρών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία η Εταιρεία ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει το επιχειρηματικό μοντέλο «**Διακράτησης για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών**». Ο σκοπός της Εταιρείας είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν με σκοπό τη διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης του πιστωτικού κινδύνου της Εταιρείας σε συγκεκριμένο πιστούχο, χώρα ή κλάδο, χωρίς να αυξάνεται ο μεμονωμένος πιστωτικός κίνδυνος του περιουσιακού στοιχείου. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές).

Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ρών

Η Εταιρεία αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού, καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Το ποσό των τόκων μπορεί να είναι και αρνητικό αν η Εταιρεία αποφασίσει να καταβάλλει προμήθεια για τη φύλαξη των χρημάτων του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η Εταιρεία θεωρεί πως ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο έχει δημιουργηθεί ή αγοραστεί από τρίτους μπορεί να αποτελεί τυπική δανειακή σύμβαση ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για δάνειο με βάση τη νομική του μορφή και ανεξάρτητα από το αν αποκτήθηκε σε σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (“deep discount”).

Χρηματοδοτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής

Όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου προέρχονται ειδικά από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία του προμηθευτή (εκχωρητή), η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσο οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από το χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο είναι SPPI. Προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η χρηματοδότηση αποτελεί μια τυπική σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και ότι η απόδοσή της

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

δεν εξαρτάται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, η Εταιρεία αξιολογεί εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών.

2.6.2 Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού»

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης συνολικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετράται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου, η Εταιρεία εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Με εξαίρεση τα αγορασμένα ή δημιουργημένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία απομειωμένης πιστωτικής αξίας (purchased or originated credit impaired – POCI), οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές («ΑΠΖ») δεν λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου. Για τα POCI χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιείται το πραγματικό επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο στον υπολογισμό των εσόδων από τόκους, και αυτό είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, στο αποσβεσμένο κόστος αυτού. Η Εταιρεία συμπεριλαμβάνει τις αρχικές ΑΠΖ στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά τον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου που είναι προσαρμοσμένο για τον πιστωτικό κίνδυνο των ως άνω στοιχείων.

2.6.3 Προβλέψεις Απομείωσης- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λοιπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμιεύσεις.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα ΡΟCΙ κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Ένα μέσο είναι ΡΟCΙ εάν έχει αγοραστεί με *deep discount*, που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές ή εάν έχει χορηγηθεί σε αντισυμβαλλόμενο που βρίσκεται σε αθέτηση.

Για τα ΡΟCΙ, η Εταιρεία αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα ΡΟCΙ αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα ΡΟCΙ μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Η Εταιρεία δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ' αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος στις «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου».

Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν η Εταιρεία δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαίτησης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημιές που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

Ορισμός Αθέτησης

Η Εταιρεία έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με τον ορισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα μη Εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι εναρμονισμένος με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.

Επιμέτρηση ΑΠΖ

Η Εταιρεία αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Η Εταιρεία αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημιές αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.

- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.

- Λογικές και βάσιμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από την Εταιρεία. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.

- **Συντελεστής μετατροπής εκτός ισολογισμού στοιχείων σε άνοιγμα (Credit Conversion Factor - CCF):** Ο συντελεστής αυτός μετατρέπει το ποσό μιας πιστωτικής διευκόλυνσης καθώς και άλλων στοιχείων εκτός ισολογισμού σε EAD.

- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των Σταδίων 2 και 3.

- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της Εταιρείας για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που περιορίζουν την έκθεση της Εταιρείας. Ο προσδιορισμός του LGD λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση.

- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Information – FLI) ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται εξατομικευμένα, λαμβάνουν υπόψη

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Εταιρείας για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, απαισιόδοξο), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της μητρικής Τράπεζας. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Η βασική μακροοικονομική μεταβλητή που χρησιμοποιείται από την Εταιρεία και επηρεάζει το επίπεδο των ΑΠΖ είναι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ.

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται μη απομειωμένο όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3. Το άνοιγμα ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία της Εταιρείας για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- Ποσοτικά κριτήρια, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- Ποιοτικά κριτήρια, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα (Forborne Performing Exposures - FPE) σύμφωνα με τα EBA ITS, και
- Δείκτης «ασφαλείας». Η Εταιρεία εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών.

Η Εταιρεία σε συνεργασία με την μητρική Τράπεζα αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει των μεταβολών στην εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση.

2.7 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων κατά ΔΛΠ 39

Οι ακόλουθες λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί για την περίοδο αναφοράς πριν την 1 Ιανουαρίου 2018, για την λογιστικοποίηση των χρηματοοικονομικών μέσων κατά το ΔΛΠ 39.

2.7.1 Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν χρηματοδοτήσεις προς πελάτες. Οι απαιτήσεις κατά πελατών καταχωρούνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία εκταμίευσης των κεφαλαίων προς τους πελάτες στην εύλογη αξία που περιλαμβάνει τα έξοδα συναλλαγής και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έσοδα από τόκους δανείων καταχωρούνται στους τόκους και εξομοιούμενα έσοδα και αναγνωρίζονται όταν καταστούν δεδουλευμένα.

Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών και διαγραφές

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης, σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η Εταιρεία δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των κεφαλαίων που είναι απαιτητά στα πλαίσια των συμβάσεων που έχουν συναφθεί και σύμφωνα με τους αρχικούς όρους. Ο όρος «απαίτηση» περιλαμβάνει προεξοφλήσεις επιχειρηματικών απαιτήσεων πελατών και εγκεκριμένα όρια πιστώσεων.

Οι προβλέψεις απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών, ενώ οι προβλέψεις για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται σε λογαριασμούς τάξεως, όπως μία συμβατική δέσμευση, καταχωρούνται σε λογαριασμό λοιπών υποχρεώσεων. Η Εταιρεία εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημιές στο χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων κατά πελατών μεμονωμένα για σημαντικές απαιτήσεις και συγκεντρωτικά για απαιτήσεις που δε θεωρούνται σημαντικές.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης κατά πελατών και της παρούσας

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με α) το αρχικό πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης, εφόσον η απαίτηση είναι σταθερού επιτοκίου, ή β) το τρέχον πραγματικό επιτόκιο, για απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συλλογικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου. Οι χρηματοδοτήσεις σε επιχειρήσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, του τύπου της χρηματοδότησης, του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης και του μεγέθους αυτής, του τύπου των εξασφαλίσεων και λοιπών σχετικών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε κοινές ομάδες απαιτήσεων με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πελατών να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμημένα με τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων κατά πελατών αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Η Εταιρεία επισκοπεί σε τακτά χρονικά διαστήματα τις απαιτήσεις κατά πελατών που έχουν υποστεί απομείωση της αξίας τους και τουλάχιστον μία φορά το έτος, διενεργεί επανεξέταση των υφιστάμενων εκτιμήσεων. Οποιοσδήποτε μεταβολές επέλθουν στην αξία και στο χρόνο είσπραξης των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις, λαμβάνονται υπόψη για την αναπροσαρμογή του ύψους των υφιστάμενων προβλέψεων απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων, η οποία πραγματοποιείται με χρέωση ή πίστωση του αντίστοιχου λογαριασμού «Απομείωση αξίας απαιτήσεων». Η Εταιρεία επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών με απώτερο σκοπό την απάλειψη των αποκλίσεων μεταξύ των πραγματικών και των εκτιμώμενων ζημιών.

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση. Μεταγενέστερα της διαγραφής οποιοσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «Πρόβλεψη απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου».

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη πρόβλεψη απομείωσης αντλιογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό της πρόβλεψης. Το αντλιογισθέν ποσό καταχωρείται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «Πρόβλεψη απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου».

2.8 Αποαναγνώριση

2.8.1. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες (pass-through διακανονισμός)
- η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου

Όταν η Εταιρεία έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά της να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στον βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης της Εταιρείας στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετρτάται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί η Εταιρεία να κληθεί να πληρώσει.

2.8.2. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται πλέον. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

2.9 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.10 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα από τόκους αφορούν κυρίως τόκους προερχόμενους από χρηματοδότηση πελατών και κατά δεύτερο λόγο τόκους από απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων.

Αμοιβές και άμεσα έξοδα που αφορούν στη χρηματοδότηση πελατών ή την έκδοση δανείου αναγνωρίζονται σταδιακά στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων έχει υποστεί απομείωση, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για να προεξοφληθούν οι μελλοντικές ταμειακές ροές για το σκοπό της επιμέτρησης της ζημίας απομείωσης.

2.11 Έσοδα / έξοδα προμηθειών

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες Factoring.

2.12 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν εξοπλισμό, ο οποίος κατέχεται από την Εταιρεία με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα ενσώματο πάγιο περιουσιακό στοιχείο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός ενσώματος παγίου περιουσιακού στοιχείου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στη περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για την Εταιρεία, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου περιουσιακού στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται, δεν διακόπτεται εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους σε περίοδο, όμως, η οποία δε δύναται να υπερβεί τα 10 έτη. Εάν κατά την απόκτηση ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου, η αξία κτήσης του δεν υπερβαίνει το ποσό των €600, τότε το πάγιο αποσβένεται πλήρως μέσα στη χρήση κατά την οποία αποκτήθηκε.

Η Εταιρεία εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, η Εταιρεία υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η Εταιρεία σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και καταχωρούνται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.13 Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η αξία κτήσης λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει η Εταιρεία και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους. Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής σε περίοδο, όμως, η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 12 έτη.

Δαπάνες όπως δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, καθώς και δαπάνες διαφήμισης και προβολής αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.14 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.14.1. Η Εταιρεία ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι η Εταιρεία διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται σε λογαριασμό υποχρεώσεων. Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στο πλαίσιο της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους και της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

2.15 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο» και «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από την Εταιρεία για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων της.

2.16 Προβλέψεις

Η Εταιρεία διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρομένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.17 Παροχές προς εργαζομένους

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπμένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος και περιλαμβάνονται στις «αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεσης των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου) να αναγνωρίζονται άμεσα στα λοιπά συνολικά έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος.

2.18 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές διαφορές οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύναται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης χρηματοοικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δεν θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν στοιχεία τα οποία καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετιζόμενα κέρδη ή ζημίες.

2.19 Υποχρεώσεις από εκδοθείσες ομολογίες και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από εκδοθείσες ομολογίες και οι λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (το προϊόν της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του καθαρού ποσού που εισπράχθηκε από την έκδοση των ομολογιών και των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των δανείων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου.

Ο δανεισμός της Εταιρείας συνίσταται σε κοινά ομολογιακά δάνεια του ν.3156/2003 και ανοικτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.20 Μετοχικό κεφάλαιο

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας.

2.21 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις που ανήκουν στον όμιλο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της διοίκησης της Εταιρείας, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιαστική επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων επιτοκίων και εξασφαλίσεων, πραγματοποιούνται ουσιαστικά με όρους ίδιους με εκείνους που ισχύουν για παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων επιτοκίων και εξασφαλίσεων και δεν εμπεριέχουν κίνδυνο υψηλότερο του κανονικού.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας. Η διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου η Εταιρεία διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Η Εταιρεία αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 2.6. Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της μητρικής Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων τη μητρικής Τράπεζας.

Εγγενής κίνδυνος υποδείγματος στα μοντέλα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με το μοντέλο απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικύρωσης Υποδειγμάτων της μητρικής Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με το μέλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των δανείων που αξιολογούνται συλλογικά μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Η διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και κρίνει την καταλληλότητα των αντιστοιχών συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

σενάρια βασικό, αισιόδοξο και απαισιόδοξο, με συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντίστοιχα, τα οποία προσδιορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της μητρικής Τράπεζας σε τριμηνιαία βάση. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισης τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων της μητρικής Τράπεζας και επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της μητρικής Τράπεζας, τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Η Εταιρεία χρησιμοποιεί μακροοικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με Ελληνικούς οικονομικούς παράγοντες και η πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ καθορίζεται κυρίως από το ρυθμό μεταβολής για το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ). Οι μέσες ετήσιες τιμές για τα έτη 2019-2023 των εκτιμήσεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ ανά μακροοικονομικό σενάριο έχουν ως εξής:

	Βασικό	Αισιόδοξο	Απαισιόδοξο
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ	1,6%	2,7%	0,5%

Εάν ο συντελεστής στάθμισης του απαισιόδοξου σεναρίου αυξηθεί από 25% σε 50% με παράλληλη μείωση του συντελεστή στάθμισης του βασικού σεναρίου από 55% σε 30% η πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ θα αυξηθεί κατά περίπου €80,3 χιλ. Επιπλέον, εάν ο συντελεστής στάθμισης του αισιόδοξου σεναρίου αυξηθεί από 20% σε 40% με παράλληλη μείωση του συντελεστή στάθμισης του βασικού σεναρίου από 55% σε 35% η πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ θα μειωθεί κατά περίπου €29,5 χιλ.

Προβλέψεις για ζημιές από απαιτήσεις κατά πελατών με βάση το ΔΛΠ 39 (πριν από την 1η Ιανουαρίου 2018)

Οι προβλέψεις ζημιών από απαιτήσεις κατά πελατών που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου των απαιτήσεων κατά πελατών και των πιθανών ζημιών του. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων κατά πελατών διενεργείται από μέλη της Διοίκησης που είναι υπεύθυνα για τις διάφορες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών που επανεξετάζονται και βελτιώνονται συνεχώς.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: τις ατομικές προβλέψεις για απαιτήσεις κατά πελατών και τις προβλέψεις σε συλλογικό επίπεδο όπως αυτά περιγράφονται στη Σημείωση 2.8.

Η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής απαιτεί από τη διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των αναμενόμενων ταμειακών εισροών. Για τον υπολογισμό των ταμειακών ροών, η Διοίκηση διενεργεί εκτιμήσεις για την χρηματοοικονομική κατάσταση του συγκεκριμένου πελάτη καθώς και οποιασδήποτε ληφθείσας εγγύησης. Κάθε απαίτηση που έχει υποστεί απομείωση της αξίας της αξιολογείται, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία και οι εκτιμήσεις για τις ανακτήσιμες ταμειακές ροές της απαίτησης, επανεξετάζονται από ανεξάρτητα μέρη.

Για την αξιολόγηση της ανάγκης διενέργειας προβλέψεων ζημιών επί των απαιτήσεων κατά πελατών σε συλλογικό επίπεδο, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη της παράγοντες όπως την ποιότητα της πίστωσης, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, τη συγκέντρωση, καθώς και άλλους οικονομικούς παράγοντες. Για την εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης, διενεργούνται παραδοχές για τον καθορισμό τόσο του τρόπου μοντελοποίησης των ζημιών, όσο και για τον καθορισμό των απαιτούμενων παραμέτρων, με βάση την εμπειρία και τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες. Η ακρίβεια των προβλέψεων που διενεργούνται εξαρτάται από το μοντέλο των παραδοχών και παραμέτρων που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό των προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο. Παρόλο που τα παραπάνω εμπεριέχουν κρίση, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Κόστος παροχών στο προσωπικό

Το κόστος των καθορισμένων παροχών στο προσωπικό εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση αποδοχών και συντάξεων. Οι παραδοχές αυτές διαμορφώνονται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Καθαρά έσοδα από τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Από καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	1.581	836
Από απαιτήσεις κατά πελατών	17.884.257	13.726.850
Σύνολο	17.885.838	13.727.686
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Από υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	(786.499)	(616.019)
Από ομολογιακά δάνεια	(6.143.125)	(3.397.069)
Σύνολο	(6.929.624)	(4.013.088)
Καθαρά έσοδα από τόκους	10.956.214	9.714.598

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, προέρχονται αμιγώς από την παροχή υπηρεσιών factoring.

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα από προμήθειες		
Επιχειρηματικά δάνεια	7.561.062	6.858.339
Σύνολο	7.561.062	6.858.339
Έξοδα από προμήθειες		
Επιχειρηματικά δάνεια	(20.721)	(163.276)
Λοιπές προμήθειες – Έξοδα	(2.895.458)	(2.600.098)
Σύνολο	(2.916.179)	(2.763.374)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	4.644.883	4.094.965

Στις λοιπές προμήθειες - έξοδα ύψους ποσού €2.895.458, περιλαμβάνεται ποσό €2.836.750 το οποίο αφορά υπηρεσίες σύστασης πελατείας που παρασχέθηκαν από τη μητρική Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος προς την Εταιρεία (2017: €2.548.405).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Μισθοί	(726.499)	(723.464)
Εργοδοτικές εισφορές	(193.235)	(192.303)
Έξοδα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό (ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19)	(13.940)	(12.945)
Παρεπόμενες παροχές & έξοδα προσωπικού	(39.798)	(40.686)
Σύνολο	(973.472)	(969.398)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Τα γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Ενοίκια και έξοδα μηχανογραφικού εξοπλισμού	(73.994)	(69.971)
Φόροι και τέλη	(1.994)	(1.824)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	(104.657)	(113.186)
Ασφάλιστρα	(297.791)	(178.934)
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	(590.160)	(490.314)
Δικαστικά και έξοδα εξωδίκων ενεργειών	(58)	(87.441)
Έξοδα ταξιδίων και μεταφορών	(40.132)	(38.182)
Λοιπά διοικητικά και λειτουργικά έξοδα	(60.161)	(48.398)
Σύνολο	(1.168.947)	(1.028.250)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Από απαιτήσεις κατά πελατών	(616.785)	(94.071)
Σύνολο	(616.785)	(94.071)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Φόρος εισοδήματος	2.874.494	2.706.254
Τέλος επιτηδεύματος	1.000	1.000
Τακτοποιήσεις φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	39	-
Αναβαλλόμενοι φόροι (ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14)	217.185	690.849
Σύνολο	3.092.718	3.398.103

Η συμφωνία του ονομαστικού με τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή έχει ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Κέρδη προ φόρων	12.785.396	11.675.999
Φόρος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 29%	3.707.765	3.386.040
Αύξηση/(μείωση) προερχόμενη από :		
Μη φορολογικά εκπιπόμενες δαπάνες	(5.081)	11.063
Τακτοποιήσεις φόρου εισοδήματος προηγούμενων χρήσεων	39	-
Επίπτωση αλλαγών φορολογικών συντελεστών	(611.005)	-
Τέλος επιτηδεύματος	1.000	1.000
Φόρος εισοδήματος	3.092.718	3.398.103
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	24,2%	29,1%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η απαίτηση και υποχρέωση του φόρου εισοδήματος την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρέωση φόρου εισοδήματος χρήσης	2.874.494	2.706.254
Αύξηση/(μείωση) προερχόμενη από:		
Προκαταβολή φόρου εισοδήματος χρήσης	(2.652.430)	(2.865.820)
Σύνολο (απαίτησης) / υποχρέωσης φόρου εισοδήματος χρήσης	222.064	(159.566)

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017 ανέρχεται σε 29%, σύμφωνα με τον ν. 4334/16.7.2015, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2015. Επιπλέον, με βάση τις διατάξεις του ν. 4387/2016, προβλέπεται ότι σε περίπτωση διανομής κερδών στα μέλη της Διοίκησης ή στο προσωπικό, διενεργείται παρακράτηση φόρου 15% επί των διανεμομένων κερδών. Ωστόσο, με βάση τις διατάξεις του ν. 4603/2019, ο παρακρατούμενος φόρος επί των μερισμάτων που θα διανεμηθούν προς τα ίδια πρόσωπα από την 1η Ιανουαρίου 2019 μειώνεται από 15% σε 10%. Διανομή μερίσματος προς τη μητρική Τράπεζα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. δεν επιβαρύνεται με παρακράτηση φόρου (άρθρο 82 του ν. 4172/2013).

Σύμφωνα με το ν. 4579/2018, που θα τεθεί σε ισχύ από το 2019, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, μειώνεται σταδιακά κατ' έτος ως ακολούθως:

- 28% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019,
- 27% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020,
- 26% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021, και
- 25% για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επόμενα.

Η Εταιρεία παραμένει φορολογικά ανέλεγκτη για τη χρήση του 2018 η οποία ελέγχεται ήδη από την εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών "ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία" που διενεργεί και τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Από τους φορολογικούς ελέγχους, δεν αναμένεται να προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, ωστόσο, εκτιμάται, ότι ακόμα και αν προκύψουν αυτές δε θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας. Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», σύμφωνα αρχικά με το άρθρο 82 του ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α του ν. 4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 19.7.2012, την 24.09.2013, την 08.07.2014, την 25.09.2015, την 20.09.2016, την 23.10.2017 και την 09.10.2018 αντίστοιχα. Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2012 παραγράφηκε την 31.12.2018. Περαιτέρω, η χρήση 2013 για την οποία η Εταιρεία, όπως προαναφέρθηκε, έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς παρατηρήσεις, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1159/2011, καθίσταται περαιωμένη φορολογικά λόγω παρέλευσης 18μήνης περιόδου από την ημερομηνία ανάρτησης του πιστοποιητικού. Ωστόσο, μετά το πρόσφατο Πρακτικό με αριθμό 1680/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο έγινε αποδεκτό από το Διοικητή της ΑΑΔΕ δεν θα πρέπει να θεωρείται προσωρινά παραγεγραμμένη αναφορικά με τη διενέργεια ελέγχου η χρήση 2013 μέχρι τουλάχιστον την επίλυση του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν το δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμάται από τη Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες

Το ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	433	250
Καταθέσεις όψεως	20.871.665	6.450.539
Σύνολο	20.872.098	6.450.789

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Εγχώριο Factoring με αναγωγή	213.560.862	186.598.624
Εγχώριο Factoring χωρίς αναγωγή	119.912.233	86.161.466
Προεξόφληση τιμολογίων	38.193.775	40.863.385
Διεθνές Factoring	62.199.651	21.271.990
Σύνολο	433.866.520	334.895.465
Μείον: Προβλέψεις για απομείωση απαιτήσεων κατά πελατών	(5.407.440)	(2.460.981)
Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών	428.459.080	332.434.484

Απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενες σε αποσβεσμένο κόστος

Ποσά σε €	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3 Ατομική Αξιολόγηση	Απομειωμένα Συλλογική Αξιολόγηση	Σύνολο
Χορηγήσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	218.370.414	41.205.496	896.172	24.511.242	284.983.324
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(362.785)	(396.642)	(891.000)	(1.567.720)	(3.218.147)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	218.007.629	40.808.854	5.172	22.943.522	281.765.177
Χορηγήσεις σε μεσαίες επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	131.019.984	7.725.412	1.336.972	2.954.179	143.036.547
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(182.919)	(591.847)	(1.295.832)	280.507	(1.790.091)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	130.837.065	7.133.565	41.140	3.234.686	141.246.456
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	5.485.766	-	360.883	-	5.846.649
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(38.603)	-	(360.599)	-	(399.202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	5.447.163	-	284	-	5.447.447
Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	354.876.164	48.930.908	2.594.027	27.465.421	433.866.520
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(584.307)	(988.489)	(2.547.431)	(1.287.213)	(5.407.440)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	354.291.857	47.942.419	46.596	26.178.208	428.459.080

Η Εταιρεία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 διατηρούσε εξασφαλίσεις που καλύπτουν το σύνολο της έκθεσής της επί των ανωτέρω χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και απορρέουν από συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Οι εξασφαλίσεις αυτές αποτελούνται κατά κύριο λόγο από τιμολόγια πελατών και επιταγές εισπρακτέες και κατά δεύτερο λόγο από ομόλογα ελληνικού δημοσίου. Περαιτέρω πληροφορίες για το ύψος των εξασφαλίσεων εμφανίζονται στη Σημείωση 27.2.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ απαιτήσεων κατά πελατών

Ποσά σε €	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3 Απομειωμένα	Σύνολο
Υπόλοιπο 31.12.2017	-	-	2.460.981	2.460.981
Επίδραση Δ.Π.Χ.Α. 9	451.732	936.729	941.213	2.329.674
Υπόλοιπο 1.1.2018	451.732	936.729	3.402.194	4.790.655
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	114.896	(114.896)	-	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(88.097)	88.097	-	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(50.500)	-	50.500	-
Καθαρή επιμέτρηση της απομείωσης (α)	(25.024)	(101.872)	330.440	203.544
Ζημία απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	181.300	180.431	51.510	413.241
Ζημιές απομείωσης δανείων (α+β)	156.276	78.559	381.950	616.785
Υπόλοιπο 31.12.2018	584.307	988.489	3.834.644	5.407.440

Μεταβολή πρόβλεψης απομείωσης για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου

Ποσά σε €	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2.366.910
Προβλέψεις απομείωσης για κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	94.071
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.460.981

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Το λογισμικό και τα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Λογισμικό	Σύνολα
Κόστος κτήσεως 1 Ιανουαρίου 2017	479.488	479.488
Προσθήκες	-	-
Κόστος κτήσεως 31 Δεκεμβρίου 2017	479.488	479.488
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2017	(140.467)	(140.467)
Αποσβέσεις περιόδου	(39.957)	(39.957)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(180.424)	(180.424)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	299.064	299.064
Κόστος κτήσεως 1 Ιανουαρίου 2018	479.488	479.488
Προσθήκες	127.054	127.054
Κόστος κτήσεως 31 Δεκεμβρίου 2018	606.542	606.542
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(180.424)	(180.424)
Αποσβέσεις περιόδου	(39.957)	(39.957)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(220.381)	(220.381)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	386.161	386.161

Οι προσθήκες αφορούν προμήθεια νέου λογισμικού το οποίο αναμένεται να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία εντός του 2019.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολα
Κόστος κτήσεως 1 Ιανουαρίου 2017	50.534	50.534
Προσθήκες	1.353	1.353
Κόστος κτήσεως 31 Δεκεμβρίου 2017	51.887	51.887
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 01 Ιανουαρίου 2017	(46.372)	(46.372)
Αποσβέσεις περιόδου	(993)	(993)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2017	(47.365)	(47.365)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	4.522	4.522
Κόστος κτήσεως 1 Ιανουαρίου 2018	51.887	51.887
Προσθήκες	6.890	6.890
Κόστος κτήσεως 31 Δεκεμβρίου 2018	58.777	58.777
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 1 Ιανουαρίου 2018	(47.365)	(47.365)
Αποσβέσεις περιόδου	(5.872)	(5.872)
Συσσωρευμένες αποσβέσεις 31 Δεκεμβρίου 2018	(53.237)	(53.237)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	5.540	5.540

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο 31/12/2016	Αναγνώριση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Αναγνώριση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	Υπόλοιπο 31/12/2017
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	26.252	(4.785)	-	21.467
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό κατά τη συνταξιοδότηση	27.868	3.754	729	32.351
Σύνολο απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους	54.120	(1.031)	729	53.818
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Απαιτήσεις κατά πελατών	(3.596.236)	(677.191)	-	(4.273.427)
Έξοδα πολυετούς απόσβεσης	(59.416)	(11.583)	-	(70.999)
Έξοδα έκδοσης ομολογιακού δανείου	3.903	(1.044)	-	2.859
Σύνολο υποχρεώσεων από αναβαλλόμενους φόρους	(3.651.749)	(689.818)	-	(4.341.567)
Υπόλοιπο υποχρέωσης από αναβαλλόμενους φόρους	(3.597.629)	(690.849)	729	(4.287.749)

43

Ποσά σε €	Υπόλοιπο 31/12/2017	Αναγνώριση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Αναγνώριση στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	Αναγνώριση στα Ίδια Κεφάλαια	Υπόλοιπο 31/12/2018
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	21.467	(6.437)	-	-	15.030
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό κατά τη συνταξιοδότηση	32.351	354	(3.191)	-	29.514
Σύνολο απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους	53.818	(6.083)	(3.191)	-	44.544
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:					
Απαιτήσεις κατά πελατών	(4.273.427)	(198.499)	-	675.605	(3.796.321)
Έξοδα πολυετούς απόσβεσης	(70.999)	4.620	-	-	(66.379)
Έξοδα έκδοσης ομολογιακού δανείου	2.859	(17.223)	-	-	(14.364)
Σύνολο υποχρεώσεων από αναβαλλόμενους φόρους	(4.341.567)	(211.102)	-	675.605	(3.877.064)
Υπόλοιπο υποχρέωσης από αναβαλλόμενους φόρους	(4.287.749)	(217.185)	(3.191)	675.605	(3.832.520)

Η Εταιρεία συμψηφίζει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους επειδή η φορολογική νομοθεσία παρέχει το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από τον κύριο φόρο εισοδήματος.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα επομένων χρήσεων	29.408	29.403
Προκαταβολές προμηθευτών	8.980	8.980
Σύνολο	38.388	38.383

Τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού αφορούν προπληρωθέντα έξοδα συνδρομών και αμοιβών για υπηρεσίες μηχανογραφικής υποστήριξης, καθώς και προκαταβολές σε προμηθευτές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Οι υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	13.051.318	27.306.781
Σύνολο	13.051.318	27.306.781

Η παραπάνω υποχρέωση αφορά κεφάλαιο κίνησης με ανοιχτό αλληλόχρεο λογαριασμό με τη μητρική Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Μεταβολή υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Ποσά σε €	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	27.306.781	28.790.583
Προσθήκες περιόδου	54.097.831	50.598.632
Αποπληρωμές περιόδου	(68.473.248)	(52.596.908)
Δεδουλευμένοι τόκοι	119.954	514.474
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	13.051.318	27.306.781

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Εκδοθείσες ομολογίες

Ομολογιακά Δάνεια

Την 9 Ιουλίου 2018 η Εταιρεία σύναψε σύμβαση με την μητρική της Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε, για την κάλυψη κοινού ομολογιακού δανείου, διάρκειας έως την 9 Ιουλίου 2021, βάσει των διατάξεων του ν.3156/2003 και του ν. 4548/2018. Η σύμβαση προβλέπει έκδοση δανείου ύψους ποσού €300.000.000, το οποίο διαιρείται σε τριακόσια εκατομμύρια ομολογίες, ονομαστικής αξίας ενός ΕΥΡΩ (€1) έκαστη. Το επιτόκιο υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο OVERNIGHT ή το Euribor περιόδου ενός (1), δύο (2), τριών (3) ή έξι (6) μηνών κατ' επιλογή του Εκδότη, πλέον περιθωρίου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία έχει εκδώσει το σύνολο των ομολογιών ύψους €300.000.000 με βάση την ανωτέρω σύμβαση. Η εύλογη αξία του ομολογιακού δανείου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε €288.438.548, βάσει αποτίμησης Επιτέδου 3, η οποία προσδιορίστηκε με μοντέλο προεξόφλησης ταμειακών ροών, με αναφορά επί των επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας.

Την 9 Ιουλίου 2018 η Εταιρεία σύναψε σύμβαση με την μητρική της Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε, για την κάλυψη κοινού ομολογιακού δανείου, διάρκειας έως την 9 Ιουλίου 2021, βάσει των διατάξεων του ν. 3156/2003 και του ν. 4548/2018. Η σύμβαση προβλέπει έκδοση δανείου ύψους ποσού \$120.000.000, το οποίο διαιρείται σε εκατόν είκοσι εκατομμύρια ομολογίες, ονομαστικής αξίας ενός δολαρίου ΗΠΑ (\$1) έκαστη. Το επιτόκιο υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο OVERNIGHT ή το Libor περιόδου ενός (1), δύο (2), τριών (3) ή έξι (6) μηνών κατ' επιλογή του Εκδότη, πλέον περιθωρίου.

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία έχει εκδώσει ομολογίες συνολικού ύψους \$53.000.000 με βάση την ανωτέρω σύμβαση. Η εύλογη αξία του ομολογιακού δανείου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανερχόταν σε \$51.757.811, βάσει αποτίμησης Επιτέδου 3, η οποία προσδιορίστηκε με μοντέλο προεξόφλησης ταμειακών ροών, με αναφορά επί των επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Την 10 Ιουλίου 2018, η Εταιρεία προέβη σε αποπληρωμή της από 28 Δεκεμβρίου 2017 σύμβασης ομολογιακού δανείου καταβάλλοντας το ανεξόφλητο υπόλοιπο του κεφαλαίου ποσού €230.000.000, πλέον των αντίστοιχων δεδουλευμένων τόκων.

Μεταβολή εκδοθεισών ομολογιών

Ποσά σε €	2018	2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	230.030.900	185.017.472
Προσθήκες περιόδου	358.589.480	230.000.000
Αποπληρωμές περιόδου	(242.277.078)	(185.017.472)
Δεδουλευμένοι τόκοι	22.489	34.500
Έξοδα έκδοσης ομολογιακού δανείου	(63.067)	(3.600)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	346.302.724	230.030.900

Το συνολικό κεφάλαιο των ομολογιακών δανείων, εξοφλείται την ημερομηνία λήξης, ήτοι την 10 Ιουλίου 2021. Ο εκδότης έχει το δικαίωμα να αποπληρώσει τα δάνεια, σε οποιαδήποτε στιγμή, κατά την διάρκεια τους, καταβάλλοντας το σύνολο του κεφαλαίου και τους αντίστοιχους δεδουλευμένους τόκους. Οι δεδουλευμένοι τόκοι των ομολογιακών δανείων την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχονται στο ποσό των €22.489.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι υποχρεώσεις προς πελάτες οφείλονται σε πιστωτικά υπόλοιπα αλληλόχρεων και λογαριασμών διαχείρισης απαιτήσεων πελατών. Το υπόλοιπο των υποχρεώσεων προς πελάτες την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπα αλληλόχρεων λογαριασμών πελατών	2.924.760	650.173
Υπόλοιπα διαχείρισης απαιτήσεων πελατών	8.772.005	4.410.264
Σύνολο	11.696.765	5.060.437

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι εργαζόμενοι στην Εταιρεία δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση, λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης, σύμφωνα με το ν. 2112/1920. Το ποσό της αποζημίωσης εξαρτάται από τον χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απόλυσης ή της συνταξιοδότησης του. Εάν ο εργαζόμενος παραμείνει στην Εταιρεία μέχρι να συνταξιοδοτηθεί δικαιούται ποσό εφάπαξ ίσο με το 40% της αποζημίωσης που θα έπαιρνε εάν απολυόταν την ίδια μέρα. Η αποτίμηση και η απεικόνιση των υποχρεώσεων για τις αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία έχει γίνει από την Εταιρεία με βάση τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί μη χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα καθορισμένων παροχών.

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	31.12.2018	31.12.2017
Κόστος υπηρεσίας	12.155	11.407
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	1.785	1.538
Κανονικό έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	13.940	12.945

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	31.12.2018	31.12.2017
Καθαρή υποχρέωση έναρξης χρήσης	111.551	96.095
Κόστος υπηρεσίας	12.155	11.407
Χρηματοοικονομικό κόστος	1.785	1.538
-Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	(4.782)	-
-Ζημίες/(κέρδη) από μεταβολές εμπειρικών παραδοχών	(2.653)	2.511
Καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	118.056	111.551

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

	31.12.2018	31.12.2017
Παρούσα αξία υποχρέωσης έναρξης χρήσης	111.551	96.095
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της χρήσης	13.940	12.945
Ποσό αναγνωριζόμενο στα λοιπά συνολικά έσοδα	(7.435)	2.511
Παρούσα αξία υποχρέωσης λήξης χρήσης	118.056	111.551

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από αλλαγή των υποθέσεων	4.782	-
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από εμπειρικές προσαρμογές	2.653	(2.511)
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	7.435	(2.511)

Η αναλογιστική μελέτη εκπονήθηκε από την πιστοποιημένη αναλογιστική εταιρεία “AON Hewitt” μετά το τέλος της χρήσης. Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τους αναλογιστές για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τη χρήση 2018 και 2017 είναι:

Αναλογιστικές παραδοχές	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,75%	1,60%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	0,50% για τα έτη 2019-2022 1,50% από το 2023	0,00% για το έτος 2018 0,50% για τα έτη 2019-2020 1,00% για τα έτη 2021-2022 1,50% από το 2023
Διάρκεια προγράμματος	21,07 έτη	22,23 έτη

Η Εταιρεία δεν αναμένεται να καταβάλλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης κατά το 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	198.723	100.094
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	44.882	45.190
Πιστωτές/Προμηθευτές	2.328.507	2.022.173
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	4.481	3.559
Σύνολο	2.576.593	2.171.016

Το υπόλοιπο του λογαριασμού Πιστωτές/Προμηθευτές, ύψους €2.328.507, περιλαμβάνει ποσό €1.828.045 (2017: €1.613.152) το οποίο αφορά υποχρέωση προς τη μητρική Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. από προμήθειες σύστασης πελατείας. Η υποχρέωση εξοφλήθηκε την 28 Ιανουαρίου 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Μετοχικό κεφάλαιο και διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε €20.000.000, αποτελούμενο από 4.000.000 κοινές ονομαστικές μετοχές αξίας €5,0 έκαστη και η διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο σε €30.000.000.

Η Εταιρεία δεν έχει στην κατοχή της ίδιες μετοχές.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Αποθεματικά

Τακτικό αποθεματικό

Στα αποθεματικά περιλαμβάνεται το τακτικό αποθεματικό το οποίο σχηματίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5 του καταστατικού της Εταιρείας και του άρθρου 44 του κ.ν. 2190/1920 (από 1 Ιανουαρίου 2019 σύμφωνα με το άρθρο 158 του ν. 4548/2018), όπως ισχύει, για το σχηματισμό του οποίου αφαιρείται τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) των καθαρών κερδών κάθε χρήσης. Η αφαίρεση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με το νόμο, όταν το τακτικό αποθεματικό φτάσει σε ποσό ίσο τουλάχιστο με το ένα τρίτο (1/3) του μετοχικού κεφαλαίου. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού «Αποτελέσματα εις νέον» και δεν μπορεί να διανεμηθεί καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της Εταιρείας.

Με την από 29 Ιουνίου 2018 απόφαση της ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, σχηματίστηκε τακτικό αποθεματικό ύψους €413.895, προερχόμενο από τα κέρδη περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Ως εκ τούτου την 31 Δεκεμβρίου 2018 το τακτικό αποθεματικό της Εταιρείας ανήρχετο σε €3.132.081.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Αποτελέσματα εις νέον

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 το υπόλοιπο του λογαριασμού ανέρχονταν σε €18.848.554 και €17.723.840 αντίστοιχα.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού αποτελέσματα εις νέον στις 31 Δεκεμβρίου 2018 αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	
Αποτελέσματα εις νέο προερχόμενα από κέρδη	19.012.454
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου, μετά από φόρους	(163.900)
Σύνολο	18.848.554

Τα έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου έχουν πραγματοποιηθεί στις χρήσεις του 2009 και 2013.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας θα προτείνει στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού ύψους €484.634 και τη διανομή μερίσματος από τα κέρδη της περιόδου του 2018 και παρελθουσών χρήσεων ύψους €6.700.000.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου

Ποσά σε €	Από 1.1 έως 31.12.2018			Από 1.1 έως 31.12.2017		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα:						
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης/περιουσιακού στοιχείου	7.435	(3.191)	4.244	(2.512)	729	(1.783)
Σύνολο στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα δεν μπορούν να μεταφερθούν στα αποτελέσματα	7.435	(3.191)	4.244	(2.512)	729	(1.783)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	7.435	(3.191)	4.244	(2.512)	729	(1.783)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Τα Δ.Π.Χ.Α. επιβάλλουν στις επιχειρήσεις να γνωστοποιούν την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τόσο του ενεργητικού όσο και των υποχρεώσεων.

Η διοίκηση εκτιμά ότι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, όπως αυτά εμφανίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, δεν διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία τους, διότι είτε έχουν ημερομηνία λήξεως μικρότερη του ενός έτους, είτε φέρουν κυμαινόμενο επιτόκιο.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

α) Νομικά θέματα

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τόσο της διοίκησης, όσο και της Νομικής Συμβούλου της Εταιρείας, δεν υπάρχουν εκκρεμείς υποθέσεις, οι οποίες αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

β) Φορολογικά θέματα

Η Εταιρεία παραμένει φορολογικά ανέλεγκτη για τη χρήση του 2018 η οποία ελέγχεται ήδη από την εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών “ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία” που διενεργεί και τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Από τους φορολογικούς ελέγχους, δεν αναμένεται να προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, ωστόσο, εκτιμάται, ότι ακόμα και αν προκύψουν αυτές δε θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας. Οι χρήσεις των ετών 2011-2016 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τη «Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», σύμφωνα αρχικά με το άρθρο 82 του ν.2238/1994 και μεταγενέστερα με το άρθρο 65Α του ν. 4174/2013 και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 19.7.2012, την 24.09.2013, την 08.07.2014, την 25.09.2015, την 20.09.2016, την 23.10.2017 και την 09.10.2018 αντίστοιχα. Το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος μέχρι και τη χρήση 2012 παραγράφηκε την 31.12.2018. Περαιτέρω, η χρήση 2013 για την οποία η Εταιρεία, όπως προαναφέρθηκε, έλαβε φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς παρατηρήσεις, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1159/2011, καθίσταται περαιωμένη φορολογικά λόγω παρέλευσης 18μήνης περιόδου από την ημερομηνία ανάρτησης του πιστοποιητικού. Ωστόσο, μετά το πρόσφατο Πρακτικό με αριθμό 1680/2018 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο έγινε αποδεκτό από το Διοικητή της ΑΑΔΕ δεν θα πρέπει να θεωρείται προσωρινά παραγεγραμμένη αναφορικά με τη διενέργεια ελέγχου η χρήση 2013 μέχρι τουλάχιστον την επίλυση του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Για τα φορολογικά έτη 2014 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς, οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν το δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο, εκτιμάται από τη Διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας.

γ) Μη χρησιμοποιημένα ανώτατα όρια προεξόφλησης και κάλυψης πιστωτικού κινδύνου

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις της Εταιρείας από μη χρησιμοποιημένα ανώτατα όρια προεξόφλησης και κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, την 31 Δεκεμβρίου 2018, ανέρχονταν στο ποσό των €928.484.386 (2017: €890.433.193).

δ) Λειτουργικές μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις της Εταιρείας για μισθώματα αφορούν τα κτήρια για την στέγαση των κεντρικών γραφείων της και τα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιεί.

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Εντός ενός έτους	76.886	67.226
Πέραν του έτους και μέχρι πέντε έτη	283.547	263.005
Άνω των πέντε ετών	175.539	235.586
Σύνολο	535.972	565.817

Η μίσθωση των κτηρίων έχει διάρκεια 12 έτη αρχής γενομένης από το έτος 2015 και δύναται να ανανεωθεί με νέο συμφωνητικό μίσθωσης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Διαχείριση κινδύνων

Οι εργασίες Διαχείρισης Κινδύνων της Εταιρείας έχουν ανατεθεί στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της μητρικής της Εταιρείας Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., σύμφωνα με σχετική σύμβαση εξωτερικής ανάθεσης υπηρεσιών.

27.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ως πιστωτικός κίνδυνος ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων με την Εταιρεία ή την αδυναμία να εκτελέσει, κατά οποιονδήποτε τρόπο τα συμφωνηθέντα.

Δυνάμει της ανωτέρω αναφερόμενης σύμβασης, η αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου των προμηθευτών (εκχωρητών) αλλά και οφειλετών (αγοραστών) γίνεται από τις αρμόδιες διευθύνσεις και τα αντίστοιχα εγκριτικά όργανα της μητρικής Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. Επίσης η διαχείριση των προεξοφλήσεων σε καθυστέρηση ακολουθεί τις αρχές διαχείρισης απαιτήσεων σε καθυστέρηση της μητρικής της Εταιρείας Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Ο διαχωρισμός των προσφερομένων προϊόντων Factoring (Εγχώριο Factoring με αναγωγή, Εγχώριο Factoring χωρίς αναγωγή, Προεξόφληση Τιμολογίων, Διεθνές Factoring) αφορά στην διαφορετική έκθεση του πιστωτικού κινδύνου σε έκαστο εξ' αυτών. Ο διαχωρισμός των προϊόντων Factoring ως προς την έκθεση του Πιστωτικού Κινδύνου αφορά στο Factoring με αναγωγή, όπου ο Πιστωτικός Κίνδυνος αφορά στον προμηθευτή και στο Factoring χωρίς αναγωγή, όπου ο Πιστωτικός Κίνδυνος αφορά στον οφειλέτη. Σε κάθε μια εκ των περιπτώσεων προσαρμόζονται αντίστοιχα τα συστήματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου στον φορέα αυτού (προμηθευτή ή οφειλέτη).

Η πιστοδοτική πολιτική της Εταιρείας ακολουθεί τις βασικές αρχές της Πιστωτικής Πολιτικής για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. όπως αυτή προβλέπεται από τα εσωτερικά εγχειρίδια, εγκυκλίους και κανονισμούς.

Τα σύστημα διαβάθμισης του Πιστωτικού Κινδύνου των απαιτήσεων της Εταιρείας, που ακολουθεί το αντίστοιχο σύστημα της μητρικής της Εταιρείας Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., αφορά στο σύνολο των μεθοδολογιών, διαδικασιών, ελέγχων, συστημάτων πληροφορικής και βάσεων δεδομένων που υποστηρίζουν την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου και την ταξινόμηση σε βαθμίδες αποδεκτού και μη αποδεκτού κινδύνου, καθώς και την ποσοτικοποίηση των παραμέτρων κινδύνου, ήτοι της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης και της ζημιάς.

Οι ακόλουθοι πίνακες απεικονίζουν το σενάριο της μέγιστης έκθεσης της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο λαμβάνοντας υπόψη τις συσσωρευμένες προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου. Για να εκτιμηθεί η επίδραση του κινδύνου όπως παρατίθεται κατωτέρω, για τα εντός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν τα λογιστικά υπόλοιπα όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την 31.12.2018 πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Ποσά σε €	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Απομειώσεις	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	20.872.098	-	20.872.098
Απαιτήσεις κατά πελατών	433.866.520	(5.407.440)	428.459.080
Σύνολο	454.738.618	(5.407.440)	449.331.178

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την 31.12.2017 πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Ποσά σε €	Αξία ανοιγμάτων προ απομειώσεων	Απομειώσεις	Καθαρή αξία ανοιγμάτων σε πιστωτικό κίνδυνο
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	6.450.789	-	6.450.789
Απαιτήσεις κατά πελατών	334.895.465	(2.460.981)	332.434.484
Σύνολο	341.346.254	(2.460.981)	338.885.273

Πιστωτική διαβάθμιση απαιτήσεων κατά πελατών

Γνωστοποιήσεις 2018 - ΔΠΧΑ 9

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης συνοψίζεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3 Απομειωμένα	Σύνολο
Χορηγήσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις				
0,01%-2,00%	111.921.708	-	-	111.921.708
2,01%-10,00%	106.448.706	19.889.830	-	126.338.536
10,01%-20,00%	-	21.315.666	-	21.315.666
20,01% και πάνω	-	-	25.407.414	25.407.414
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	218.370.414	41.205.496	25.407.414	284.983.324
Χορηγήσεις σε μεσαίες επιχειρήσεις				
0,01%-2,00%	84.077.013	-	-	84.077.013
2,01%-10,00%	46.542.021	2.148.980	-	48.691.001
10,01%-20,00%	400.950	3.822.309	-	4.223.259
20,01% και πάνω	-	1.754.123	4.291.151	6.045.274
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	131.019.984	7.725.412	4.291.151	143.036.547
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
0,01%-2,00%	-	-	-	-
2,01%-10,00%	5.485.766	-	-	5.485.766
10,01%-20,00%	-	-	-	-
20,01% και πάνω	-	-	360.883	360.883
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	5.485.766	-	360.883	5.846.649
Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών				
0,01%-2,00%	195.998.721	-	-	195.998.721
2,01%-10,00%	158.476.493	22.038.810	-	180.515.303
10,01%-20,00%	400.950	25.137.975	-	25.538.925
20,01% και πάνω	-	1.754.123	30.059.448	31.813.571
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	354.876.164	48.930.908	30.059.448	433.866.520

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ενηλικίωση απαιτήσεων κατά πελατών

Ποσά σε €	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3 Απομειωμένα	Σύνολο
Χορηγήσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις				
Ενήμερα	218.370.414	41.205.496	23.929.151	283.505.061
91-180 ημέρες	-	-	116.892	116.892
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	1.361.371	1.361.371
Σύνολο	218.370.414	41.205.496	25.407.414	284.983.324
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(362.785)	(396.642)	(2.458.720)	(3.218.147)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	218.007.629	40.808.854	22.948.694	281.765.177
Χορηγήσεις σε μεσαίες επιχειρήσεις				
Ενήμερα	131.019.984	7.725.412	1.680.079	140.425.475
91-180 ημέρες	-	-	405.013	405.013
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	2.206.059	2.206.059
Σύνολο	131.019.984	7.725.412	4.291.151	143.036.547
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(182.919)	(591.847)	(1.015.325)	(1.790.091)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	130.837.065	7.133.565	3.275.826	141.246.456
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις				
Ενήμερα	5.485.766	-	39.868	5.525.634
91-180 ημέρες	-	-	11.495	11.495
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	309.520	309.520
Σύνολο	5.485.766	-	360.883	5.846.649
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(38.603)	-	(360.599)	(399.202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	5.447.163	-	284	5.447.447
Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών				
Ενήμερα	354.876.164	48.930.908	25.649.098	429.456.170
91-180 ημέρες	-	-	533.400	533.400
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	3.876.950	3.876.950
Σύνολο	354.876.164	48.930.908	30.059.448	433.866.520
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(584.307)	(988.489)	(3.834.644)	(5.407.440)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	354.291.857	47.942.419	26.224.804	428.459.080

Γνωστοποιήσεις 2017 - ΔΛΠ 39

Πιστωτική ποιότητα απαιτήσεων κατά πελατών

Ποσά σε €	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών
Ενήμερα μη απομειωμένα	5.768.068	325.655.795	331.423.863
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	-	1.010.089	1.010.089
Απομειωμένα	360.701	2.100.812	2.461.513
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	6.128.769	328.766.696	334.895.465
Πρόβλεψη απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	(360.599)	(2.100.382)	(2.460.981)
Σύνολο	5.768.170	326.666.314	332.434.484

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Πιστωτική ποιότητα απαιτήσεων κατά πελατών

Ποσά σε €	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	Σύνολο απαιτήσεων κατά πελατών
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	3.931.802	231.752.424	235.684.226
Υπό παρακολούθηση ή αυξημένου επιπέδου κινδύνου	1.836.368	94.913.890	96.750.258
Σύνολο	5.768.170	326.666.314	332.434.484

Ανάλυση χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Βιομηχανία και ορυχεία-μεταλλεία	182.575.203	60.174.618
Βιοτεχνία	2.849.706	6.999.443
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	236.479.913	256.304.112
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	8.990.254	8.401.615
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες (εκτός ναυτιλίας)	2.971.444	3.015.677
Μείον: Προβλέψεις για απομείωση απαιτήσεων κατά πελατών	(5.407.440)	(2.460.981)
Σύνολο	428.459.080	332.434.484

Την 31 Δεκεμβρίου 2018 οι εξασφαλίσεις που κατέχονται ως διασφάλιση των ανωτέρω χρηματοδοτικών ανοιγμάτων απαρτίζονται κυρίως από απαιτήσεις που απορρέουν από τιμολόγια πελατών και επιταγών εισπρακτέων και κατά δεύτερο λόγο από ομόλογα ελληνικού δημοσίου. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων των συγκεκριμένων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ανέρχονταν σε ποσό €573.765.670 (2017: €413.540.143). Στις εξασφαλίσεις αυτές δεν περιλαμβάνονται οι απαιτήσεις κατά πελατών για τις προεξοφλήσεις χωρίς αναγωγή, καθώς και οι απαιτήσεις κατά πελατών με πιστωτικό υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018.

27.2 Κίνδυνος αγοράς

27.2.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση της Εταιρείας στον συναλλαγματικό κίνδυνο παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί. Η καθαρή έκθεση σε κάθε ξένο νόμισμα διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα και εντός των προκαθορισμένων ορίων. Σημειώνεται ότι για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν υπήρχαν σημαντικές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου ποσά σε €	EURO	USD	GBP	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	19.949.513	845.644	76.941	20.872.098
Απαιτήσεις κατά πελατών	382.132.175	46.326.905	-	428.459.080
Λογισμικό & λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	386.161	-	-	386.161
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5.540	-	-	5.540
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	38.388	-	-	38.388
Σύνολο ενεργητικού	402.511.777	47.172.549	76.941	449.761.267
Στοιχεία παθητικού				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.979.276	72.042	-	13.051.318
Εκδοθείσες ομολογίες	299.950.000	46.352.724	-	346.302.724
Υποχρεώσεις προς πελάτες	11.696.765	-	-	11.696.765
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	3.832.520	-	-	3.832.520
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	118.056	-	-	118.056
Φόρος εισοδήματος	222.064	-	-	222.064
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.576.593	-	-	2.576.593
Σύνολο παθητικού	331.375.274	46.424.766	-	377.800.040
Καθαρή συναλλαγματική θέση	71.136.503	747.783	76.941	71.961.227

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

27.2.2 Επιτοκιακός κίνδυνος

Στο πλαίσιο της ανάλυσης των στοιχείων Ενεργητικού – Παθητικού διενεργείται Ανάλυση Ληκτοτήτων (Gap Analysis). Τα στοιχεία Ενεργητικού – Παθητικού ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους (gaps) ανάλογα με το πότε επαναπροσδιορίζεται το επιτόκιο τους σε σχέση με την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, για τα στοιχεία κυμαινόμενου επιτοκίου, ή με το πότε λήγουν, για τα στοιχεία σταθερού επιτοκίου. Η αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου επιτυγχάνεται με τον προσδιορισμό των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (εξαιρουμένου του περιθωρίου αυτών) σε μηνιαία κατά το μέγιστο δυνατό συχνότητα. Λόγω της ανωτέρω αντιστάθμισης ενδεχόμενη μεταβολή των επιτοκίων δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος της Εταιρείας.

Ανάλυση ληκτότητας των στοιχείων Ενεργητικού – Παθητικού παρουσιάζεται κατωτέρω:

Επιτοκιακός κίνδυνος (Gap Analysis) της 31.12.2018

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	Μη τοκοφόρες απαιτήσεις	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	-	-	20.765.322	106.776	20.872.098
Απαιτήσεις κατά πελατών	428.459.080	-	-	-	428.459.080
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	38.388	38.388
Σύνολο ενεργητικού	428.459.080	-	20.765.322	145.164	449.369.566
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Εκδοθείσες ομολογίες	(346.280.235)	-	-	(22.489)	(346.302.724)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	-	-	-	(11.696.765)	(11.696.765)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	(2.328.507)	(2.328.507)
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	-	-	(13.051.318)	-	(13.051.318)
Σύνολο παθητικού	(346.280.235)	-	(13.051.318)	(14.047.761)	(373.379.314)
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	82.178.845	-	7.714.004	(13.902.597)	75.990.252

Επιτοκιακός κίνδυνος (Gap Analysis) της 31.12.2017

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	Μη τοκοφόρες απαιτήσεις	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	-	-	6.244.620	206.169	6.450.789
Απαιτήσεις κατά πελατών	332.434.484	-	-	-	332.434.484
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	38.383	38.383
Σύνολο ενεργητικού	332.434.484	-	6.244.620	244.552	338.923.656
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Εκδοθείσες ομολογίες	(229.996.400)	-	-	(34.500)	(230.030.900)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	-	-	-	(5.060.437)	(5.060.437)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	(2.022.173)	(2.022.173)
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	-	-	(27.306.781)	-	(27.306.781)
Σύνολο παθητικού	(229.996.400)	-	(27.306.781)	(7.117.110)	(264.420.291)
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	102.438.084	-	(21.062.161)	(6.872.558)	74.503.365

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

27.2.3 Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένη σε κινδύνους από μεταβολές των τιμών. Η Εταιρεία δεν κατέχει χρεόγραφα ή αγαθά που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές.

27.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στην ικανότητα της Εταιρείας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών της υποχρεώσεων με τη στήριξη της μητρικής Τράπεζας. Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιείται Ανάλυση Ληκτοτήτων Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis).

Υπολογίζονται οι χρηματοροές που προκύπτουν από όλα τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού και ταξινομούνται σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με το πότε αναμένεται να πραγματοποιηθούν. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η ανάλυση ληκτοτήτων ρευστότητας.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα είναι οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές μέσω των οποίων η Εταιρεία διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον ενδογενή κίνδυνο ρευστότητας. Δεδομένου ότι το ποσό των συμβατικών μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών σχετίζεται στην πλειονότητά του με δάνεια κυμαινόμενου και όχι σταθερού επιτοκίου, το ποσό που παρουσιάζεται προσδιορίζεται σε συνάρτηση με τις συνθήκες που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς δηλαδή για τον προσδιορισμό των μη προεξοφλημένων ταμειακών ροών χρησιμοποιήθηκαν τα πραγματικά επιτόκια που ίσχυαν την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017, αντίστοιχα.

Συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Σύνολο
31.12.2018					
Εκδοθείσες ομολογίες	697.312	551.241	4.140.000	308.355.000	313.743.553
Υποχρεώσεις προς πελάτες	11.696.765	-	-	-	11.696.765
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.328.507	-	-	-	2.328.507
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	13.051.318	-	-	-	13.051.318
Σύνολο	27.773.902	551.241	4.140.000	308.355.000	340.820.143
31.12.2017					
Εκδοθείσες ομολογίες	379.500	655.500	3.174.000	234.174.500	238.383.500
Υποχρεώσεις προς πελάτες	5.060.437	-	-	-	5.060.437
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.022.173	-	-	-	2.022.173
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	27.306.781	-	-	-	27.306.781
Σύνολο	34.768.891	655.500	3.174.000	234.174.500	272.772.891

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ανάλυση ανοίγματος ρευστότητας της 31.12.2018

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	20.872.098	-	-	-	20.872.098
Απαιτήσεις κατά πελατών	161.683.974	161.504.466	104.531.869	738.771	428.459.080
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	38.388	-	38.388
Σύνολο	182.556.072	161.504.466	104.570.257	738.771	449.369.566
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Εκδοθείσες ομολογίες	-	-	-	(346.302.724)	(346.302.724)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(11.696.765)	-	-	-	(11.696.765)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(2.328.507)	-	-	-	(2.328.507)
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	(13.051.318)	-	-	-	(13.051.318)
Σύνολο	(27.076.590)	-	-	(346.302.724)	(373.379.314)
Άνοιγμα ρευστότητας	155.479.482	161.504.466	104.570.257	(345.563.953)	75.990.252

Ανάλυση ανοίγματος ρευστότητας της 31.12.2017

Ποσά σε €	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στις τράπεζες	6.450.789	-	-	-	6.450.789
Απαιτήσεις κατά πελατών	132.542.029	111.929.264	87.308.643	654.548	332.434.484
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	38.383	-	38.383
Σύνολο	138.992.818	111.929.264	87.347.026	654.548	338.923.656
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Εκδοθείσες ομολογίες	-	-	-	(230.030.900)	(230.030.900)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(5.060.437)	-	-	-	(5.060.437)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(2.022.173)	-	-	-	(2.022.173)
Υποχρεώσεις προς χρηματ. ιδρύματα	(27.306.781)	-	-	-	(27.306.781)
Σύνολο	(34.389.391)	-	-	(230.030.900)	(264.420.291)
Άνοιγμα ρευστότητας	104.603.427	111.929.264	87.347.026	(229.376.352)	74.503.365

Οι ομολογίες εκδόσεώς μας, παρουσιάζονται στους ανωτέρω πίνακες βάσει των συμβατικών υποχρεώσεων που απορρέουν απ' αυτές. Ωστόσο υπάρχει το δικαίωμα άμεσης (μερικής ή ολικής) αποπληρωμής, σε οποιαδήποτε στιγμή, κατά την διάρκεια τους, καταβάλλοντας το σύνολο του κεφαλαίου και τους αντίστοιχους δεδουλευμένους τόκους.

27.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Ορίζεται ως ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από ανεπαρκείς ή αποτυχημένες εσωτερικές διαδικασίες, από λάθος διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού ή από καθαρά εξωτερικούς παράγοντες.

Η Εθνική Factors Α.Ε. αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα του λειτουργικού κινδύνου έχει θέσει ως στόχο τη θέσπιση και τήρηση ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισής του.

Η Εταιρεία έχει αναθέσει συμβατικά στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (και ειδικότερα στη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών & Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου) τις σχετικές με τη διαχείριση του εν λόγω

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

κινδύνου αρμοδιότητες. Ήδη από το 2010, η Εταιρεία έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διαχείρισής του λειτουργικού κινδύνου, με γνώμονα την πλήρωση των ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων υιοθέτησης της Τυποποιημένης Προσέγγισης.

Κατά τη διάρκεια του 2018, υλοποιήθηκε ο ετήσιος κύκλος εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στην Εταιρεία, μέσω της νέας μηχανογραφικής εφαρμογής Open Pages της εταιρείας IBM Corp. Ειδικότερα, και στα πλαίσια της εφαρμογής του εν λόγω πλαισίου έλαβαν χώρα διαδικασίες για:

- τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων μέσω της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης κινδύνων και περιβάλλοντος ελέγχου (RCSA)
- τον προσδιορισμό δράσεων άμβλυνσής τους
- τη συλλογή δεδομένων ζημιολογίων περιστατικών

27.5 Κεφαλαιακή επάρκεια

Η Εταιρεία διαχειρίζεται ενεργά την κεφαλαιακή της βάση, σε συνεργασία με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., με στόχο τόσο τη διατήρηση υψηλών επιπέδων κεφαλαιακής επάρκειας όσο και τη μείωση του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίων. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων όσο και η δυναμική διαμόρφωση της κεφαλαιακής βάσης, είναι ενσωματωμένα στη διαδικασία του επιχειρηματικού προγραμματισμού και του ετήσιου προϋπολογισμού, και βρίσκονται σε συμφωνία με τους στόχους κεφαλαιακής επάρκειας που έχουν τεθεί στη Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 υπολογίζεται ως εξής:

Ποσά σε € '000	31.12.2018	31.12.2017
Βασικά και συνολικά εποπτικά κεφάλαια	56.079	53.520
Σύνολο σταθμισμένου, έναντι κινδύνων, ενεργητικού	272.767	205.167
Βασικός και συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	20,56%	26,09%

56

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Αμοιβές ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Την 29 Ιουνίου 2018, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας εξέλεξε την ελεγκτική εταιρεία “ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία” για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην Εταιρεία για τις χρήσεις που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2018 και την 31 Δεκεμβρίου 2017 από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία “ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία”:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο χρηματοοικονομικών καταστάσεων και έλεγχο καταστάσεων ενοποίησης	23.000	23.000
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης με βάση το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας	18.000	18.000
Σύνολο	41.000	41.000

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Συναλλαγές συνδεδεμένων μερών

Η Εταιρεία ανήκει στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. και συνεργάζεται στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας της με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. και τις λοιπές εταιρίες του Ομίλου.

Οι όροι συνεργασίας δεν διαφέρουν ουσιαστικά από τους συνήθεις εφαρμοζόμενους όρους στα πλαίσια της εκτέλεσης των εργασιών της Εταιρείας προς μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα.

Α. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Εταιρείας με διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοικήσεως, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2018	31.12.2017
Έξοδα	277.744	216.747
Αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών διοίκησης	277.744	216.747

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Β. Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Εταιρείας, με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. και τις λοιπές εταιρίες του Ομίλου, έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	31 Δεκεμβρίου 2018	31 Δεκεμβρίου 2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
α) Διαθέσιμα στις τράπεζες Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	20.780.422	6.399.163
β) Απαιτήσεις κατά πελατών Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	7.477.295	6.704.644
Σύνολο	28.257.717	13.103.807
ΠΑΘΗΤΙΚΟ		
α) Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	13.051.318	27.306.781
β) Εκδοθείσες ομολογίες Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	346.369.391	230.034.500
γ) Λοιπά στοιχεία παθητικού Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	2.118.507	1.819.623
Εθνική Leasing Α.Ε.	698	561
Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	2.306	-
Σύνολο	361.542.220	259.161.465
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		
ΕΣΟΔΑ		
α) Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	264.073	311.597
Σύνολο	264.073	311.597
ΕΞΟΔΑ		
α) Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	6.929.625	3.846.460
National Bank Malta Ltd	-	166.628
β) Έξοδα προμηθειών Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	2.895.458	2.600.098
γ) Αμοιβές και έξοδα προσωπικού Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	27.273	35.783
δ) Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	491.647	433.761
Εθνική Leasing Α.Ε.	23.578	19.217
Σύνολο	10.367.581	7.101.947

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

α) Ληφθείσες Εγγυήσεις Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	296.000.000	296.000.000
β) Μελλοντικά μισθώματα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Εθνική Leasing Α.Ε.	427.188 108.784	487.235 78.582
γ) Εγκεκριμένα αχρησιμοποίητα όρια Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.	120.601.780	222.693.219
Σύνολο	437.137.752	519.259.036

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Γεγονότα μεταγενέστερα των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Την 24 Απριλίου 2019 ψηφίστηκε ο ν. 4607 και στο άρθρο 63 αυτού προβλέπεται η επιβολή εισφοράς του άρθρου 1 του ν. 128/19756 (Α'178) στις πάσης φύσης χορηγήσεις πιστώσεων των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος του ανωτέρω νόμου καθορίστηκε η 1 Μαΐου 2019.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 9 κατά την 1 Ιανουαρίου 2018

Η Εταιρεία, στο πλαίσιο των ενεργειών συμμόρφωσής της με τις απαιτήσεις του νέου Προτύπου, ακολούθησε το πρόγραμμα υλοποίησης του ΔΠΧΑ 9 της μητρικής Τράπεζας («το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9») προκειμένου να διασφαλίσει την έγκαιρη και υψηλής ποιότητας εφαρμογή, σύμφωνα με το Πρότυπο και τις επιπρόσθετες κατευθύνσεις που έχουν εκδοθεί από εποπτικούς φορείς έως σήμερα.

Το Πρόγραμμα ΔΠΧΑ 9 υλοποιήθηκε από τις Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών, Δομής και Ελέγχου Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς και Διοικητικής Πληροφόρησης και Πληροφορικής της μητρικής Τράπεζας και εποπτευόταν από Συντονιστική Επιτροπή του έργου που είχε επίσης οριστεί από την μητρική Τράπεζα. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελούνταν από τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο (Πρόεδρος), τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών (CFO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων (CRO), τον Γενικό Διευθυντή Λειτουργικής Στήριξης (COO), τον Βοηθό Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Διαθεσίμων & Χρηματαγοράς (Treasurer) και τους Γενικούς Διευθυντές Λιανικής Τραπεζικής, Εταιρικής Τραπεζικής, Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης και Διεθνών Δραστηριοτήτων της μητρικής Τράπεζας. Συστάθηκε κεντρική Μονάδα Διαχείρισης Έργου (Project Management Office – PMO) με αποκλειστική αρμοδιότητα τη διαχείριση του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9 και ορίστηκε Διαχειριστής του Έργου. Επιπλέον, διορίστηκαν εμπειρογνώμονες προκειμένου να συνδράμουν στην ανάπτυξη μοντέλων προσδιορισμού παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η Επιτροπή Ελέγχου και το Διοικητικό Συμβούλιο της μητρικής Τράπεζας ενημερώνονταν τακτικά από τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης της μητρικής Τράπεζας σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος ΔΠΧΑ 9.

31.1 Επίπτωση από τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018, μείωσε τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας κατά €1.654.069, λόγω αλλαγών που επήλθαν στις διατάξεις απομείωσης. Οι προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου αυξήθηκαν κατά €2.329.674. Η αρνητική επίδραση στα ίδια κεφάλαια μειώθηκε λόγω αναγνώρισης επί της ως άνω επίδρασης του ΔΠΧΑ 9, της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού €675.605. Οι λογιστικές πολιτικές καθώς και οι σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές που εφαρμόστηκαν από την Εταιρεία προκειμένου να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 κατά τη μετάβαση, παρατίθενται στις Σημειώσεις 2 και 3 αντίστοιχα.

Με την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών διατάξεων για το 2018, η επίπτωση στο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας βασικών και συνολικών ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2017, ανήλθε σε 81 μ.β. και διαμορφώθηκε σε 25,28%.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη συμφωνία των προβλέψεων για απομείωση των απαιτήσεων κατά πελατών, κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, την 1 Ιανουαρίου 2018:

Ποσά σε €	31.12.2017	01.01.2018	
	Πρόβλεψη απομείωσης (ΔΛΠ 39)	Προσαρμογή ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)	Πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ (ΔΠΧΑ 9)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	360.599	3.753	364.352
Χορηγήσεις σε μεσαίες επιχειρήσεις	1.267.402	512.704	1.780.106
Χορηγήσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις	832.980	1.813.217	2.646.197
Πρόβλεψη για απομείωση απαιτήσεων κατά πελατών	2.460.981	2.329.674	4.790.655

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΡ. ΔΙΑΒ. ΑΕ 3595802

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΔΤ Χ 549459

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΓΑΝΗΣ
ΑΔΤ Χ 010495